

Szerkesztőség

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.

Bulev. Regele Ferdinand 4/22

(József főherceg-ut.)

Sürgőny cím Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDEKEN

Egész évre	...	1080 Lej
Fél évre	...	540 Lej
Negyed évre	...	270 Lej
Havonta	...	90 Lej

Hirdetések díjazás szerint

Egyes szám ára 5 lej,
vasárnap 6 lej.

Bucurestiben 50 banival több

A kánikula vámszedői

Az aradi piaci árusok túlságosan visszaélnék azzal, hogy kezükbe van téve ennek a nyolcvanezer lakosú városnak az élelmezése. El kell ismernünk, nagy hatalom fölött rendelkeznek, de mert a hatóságok tétlenül nézik hatalmuk túlkapasait s hogy a közönség türelme határtalanul látszik, oktalannul zsarolnak, usztoráskodnak, árdragítanak, mert nem érzik, hogy felettük egy nagyobb hatalom áll, amely egy tollvonással ismét szelíd, udvarias, csöndes árusítókká tudja változtatni az elbizakodott aradi kofákat. Aradváros nagyközönségének jogos és meggyőződésünk szerint, igazságos panaszát tolnácsoljuk, amikor elmondjuk, hogy Románia egyetlen városában sincsen olyan türehtelen drágaság az élelmiszerek árakban, mint Aradon. Miért? Kérdezhetjük csodálkozva. Hiszen az aradi és a közeli bánási áldott termésű földet, amely ontja magából a gyümölcsöt, szőlőt, zöldségféléket és gabonát, más termőföld nem mulja felül. Akkor miért olcsóbb minden Oradean, Clujon, Szebenben és Brassóban?

Az aradi kofák merész ötletekkel minden alkalmat és módot felhasználnak arra, hogy árdragításukat megokolják. Nekik konjunktúra minden. Ha eső esik, ezért drágulnak az élelmiszerek, oka a drágaságnak a melegség, a távoli földrengés, a politikai harcok és minden, ami foglalkoztatja a közvéleményt. A jelenlegi felháborító árdragítást a kánikulával, az esőhiánnyal okolják meg az aradi kofák. Ez a konjunktúra tényleg alkalmas arra, hogy a tájékozatlan vásárlókat megszarolják, azonban, mint fentebb említettük, Erdély és egész Románia minden városában olcsóbbak az élelmiszerek, mint Aradon és tudjuk azt is, hogy ezekben a városokban éppen olyan kánikula van, mint itt.

De valami különbséget mégis találhatunk Arad és más városok között. Sehol sem olyan fejlett a konyhakertészet, a modern bolgárkertészet, mint Arad környékén. A bolgárkertészetek nem érezhetik meg a szárazságot, mert a bolgárrendszerű öntözőkútak nem apadnak ki és minden becsületes kertész megmondhatja, hogy a gondosan öntözött konyhakertészet sokkal több termést nyújt, mintha bizonytalan időközökben eső áztatná a földet. Ha tehát Aradon más árak vannak, mint a többi városokban, úgy ezek az árak csak olcsóbbak lehetnek. Ez a logika és a következtetés pedig az, hogy az aradi kofák lelkiismeretlenül árdragítanak. Most a hatóságokhoz szólnunk, főképpen dr. Robu Jánoshoz az interimár bizottság elnökéhez, aki számtalanszor megmutatta, hogy értékes munkát tud végezni a város közönségének érdekében. Dr. Robu János minden erejét latba vetve, hasson oda, hogy a közönség kiuszorázása megszűnjék. A hatóságoknak számos mód áll rendelkezésükre, hogy az usztoráskodó kofákat megfékezzék és nem nézhetik tovább lábhoz tett fegyverrel a felháborító visszaéléseket, mert a közönség türelme fogytán van.

Megállapították a belgrádi merénylet nevét.

A közbiztonsági főnök állapota javul. — Egy bolgár emigráns követte el a merényletet. — Újabb merénylet Belgrádban.

Belgrádból táviratozzák: Jelentettük, hogy Lázics Zsika közbiztonsági főnök ellen egy fiatalember merényletet követett el. A merénylet ügyében a rendőrség legnagyobb eréllyel folytatja a nyomozást, amely eredményt tudott felmutatni. A merénylettel kapcsolatban eddig öt letartóztatás történt Belgrádban. A nyomozás számai vidékre is kiterjednek. A letartóztatottak között van egy bolgár emigráns, akinek katalapja béléseben egy levél volt elrejtve, amelynek tartalmát nyilvánosságra hozta a rendőrség. A levél nem volt aláírva és többek között a következők állnak benne:

„Tedd meg és halj meg úgy, ahogy egy macedonhoz illik. Ahogy a levelet megkapod, láss hozzá az akcióhoz. Tudod, hogy a mi golyóink mindenkit elér és megöl. Tedd meg gyorsan. Testvéri üdvözléssel.”

A merénylet neve a legújabb megállapítások szerint Malosinov Iván, akinek szereplése

nem ismeretlen a rendőrség előtt. Megállapították, hogy Lázics Zsika már több névtelen levelet kapott, amelyben bejelentették, hogy merényletet követnek el ellene. A merénylet még mozdulatlanul fekszik, de minden jel arra mutat, hogy visszanyerte eszméletét, azonban igyekszik titkolni. Lázics Zsika állapota javulóban van és néhány nap múlva elhagyhatja a kórházat. A zágábi rendőrség a merénylettel kapcsolatban razziát tartott és több bolgár diákot tartóztatott le.

Belgrádból táviratozzák: A Politika ma délelben rendkívüli kiadásában megerősíti azt a hírt, hogy Michailov Iván a macedon bizottság vezérét meggyilkolták, akit azzal gyanúsítottak, hogy megölette Protogrov volt tábornokot. A merénylet oka az, hogy a macedon bizottság csoportja között surlódások vannak. Michailov férje volt a bécsi Burgszínház merénylőjének, Menzla Carniciumak.

Olasz és bécsi kölcsönajánlat érkezett Bratianuhoz.

A külföldi bankárokkal folyó tárgyalások gyors eredménnyel kecsegtetnek. — Emelik a bankjegyplafondot, de a kölcsön ügye észre marad.

(Az Aradi Közlöny bucuresti tudósítójának távirata.) A kormány megbízottai tegnap egész napon át folytatták a tárgyalásokat a külföldi pénzemberekkel. Délelőtt Bratianu Vintila kormányelnök is részt vett a tanácskozásokon, míg délután az idegen megbízottak egymás között tárgyaltak. Este Bratianu Vintila, Jeze, Rist és Antonescu Victor tartottak közös megbeszélést. Kormánykörök szerint megegyezés jött létre a bankjegy-plafond áttörésére és az új termék értékesítésére vonatkozólag. A többi egyezmény a kölcsönre és stabilizációra vonatkozólag most csak elvi alapon készül el, míg a pontos feltételeket nem állapítják meg eggyelőre, mert ezek csak a kölcsön kibocsátása alkalmával volnának körvonalazhatók a kivánt mértékben, tekintettel a kölcsön kibocsátása pillanatában bekövetkezendő általános pénzügyi helyzetre.

Miután a legnagyobb jegykibocsátó bankok részvételét sikerült biztosítani a stabilizációhoz, a kormány azt hiszi, hogy a Reichsbankkal folytatandó tárgyalások is sikerrel fognak végződni, mert a németek hajlandók koncessziókra annak fejében, hogy az összes kérdések elintézését nyernek. A most megkötendő egyezmények aláírására holnap este kerül sor, mert a külföldi delegátusok közül már többen kijelentették, hogy szívesen elutaznak az országból. Az Adeverul értesülése szerint is csupán a bankjegykibocsátás állagát fogják most emelni, míg a stabilizációs kölcsön egészen bizonyosan észre marad.

Tegnap délelőtt tartott miniszteri értekezleten különben elhatározták, hogy a kormány Petrescu-Comnen berlini követnek sürgős utasítást küld, hogy a német birodalmi bank kor-

mányzójával újból vegye fel a tárgyalásokat a kölcsön ügyében. Az értekeztet megjelölte azokat a feltételeket, amelyek mellett öhajítja Románia a kölcsönt megkötni, hangsúlyozván, hogy ezektől a feltételektől semmiképpen nem tér el. Délelben Barbu Stirbey herceg a külföldi bankárok tiszteletére a Chateaubriand-ban bankettet adott. Ma délután újból megkezdődtek a tárgyalások, amelyek egész napon át tartottak. Biztosra veszik, hogy még a mai nap folyamán aláírják a külföldi bankárokkal az előzetes kölcsönegyezményt. Késő este érkezett hír szerint a Banca Comerciala d'Italia három milliárdos kölcsönt ajánlott fel Romániának. Az erre vonatkozó ajánlat távirati uton ma délután érkezett meg a kormányelnök címére, aki a táviratot nyomban megmutatta a Bucurestiben tartózkodó külföldi bankároknak. Hogy a kormány milyen választ ad az olasz ajánlatra, még nem lehet tudni. Ugyancsak ma érkezett újabb ajánlat több bécsi bankártól, akik együttesen 10 milliárd lejes kölcsönt ajánlottak fel.

Titulescu külügyminiszter még nem érkezett vissza a fővárosba s hír szerint még néhány napig Constantaban marad, ahol állandó összeköttetésben áll az udvar ott időző tagjaival.

— A főorvosi hivatal kifogásolja a Marosparti sétány aszfaltozását. Az aradi orvosi hivatal ma több előterjesztést tett a város vezetésének. Elsősorban a Marospart aszfaltozását kifogásolta és közölte, hogy egészségügyi szempontokból sokkal megfelelőbb lenne, ha a jelenlegi sétányt hagynák meg és azt naponta legalább négyszer locsolnák. Ezenkívül kifogásolta a város ama itézkedését, amely szerint a Neptunfürdőt szublimáttal kell naponta fertőtleníteni. Miután ez sem felel meg egészségügyi szempontból, javasolja, hogy a fertőtlenítést luggal végezzék.

Az aradi városi tanács feloszlításának kulissza-titkaiból.

Angel István dr. harcol a feloszlítás ellen. — „Ez a két kéz még nem fogadott el becstelen pénzt.” — Miért késlekedett a feloszlítási dekrétum aláírása?

(Az Aradi Közlöny bucaresti irodósítójától.) Ma már vége van annak a harcnak, mely a belügyminisztérium s a volt városi tanács között több, mint egy év óta húzódott és ha kíváncsi rá, most már elmondhatom azokat a részleteket a feloszlítási harcból, amelyekről idáig természetesen hallgatnom kellett.

Igy kezdte a belügyminisztérium egyik tisztviselője azt az érdekes nyilatkozatát, amelyet bucaresti-i munkatársunk előtt tett és amely nyilatkozat egynehány érdekes részletet világít meg a feloszlítási kampánynak.

Crasnaru írta alá a feloszlítási javaslatot

A Consiliul Superior jelentése, amelyben az aradi tanács feloszlítását javasolja a belügyminisztériumnak, június 2-án kelt és egy nappal később már készen volt a belügyminisztériumnak jelentése a régenstanácshoz, valamint a régenstanácsi dekrétum is, melyből csupán az interimár bizottság névsora hiányzott, hogy a régenstanácsnak be lehessen nyújtani aláírás végett. Egyes hírek szerint a Consiliul Superior elnöke Crasnaru lett volna, az, aki az utolsó percig ellenezte az aradi városi tanács feloszlítását, amit állítólag csak akkor lehetett volna végrehajtani, ha Crasnaru lemond. Angel István dr. volt polgármester többek előtt itt Bucarestben kijelentette, hogy mindaddig, míg Crasnaru a Consiliul Superior elnöki székében tudja, semmitől sem fél. Június elején aztán két esemény történt: Crasnaru nyugalomba vonult és az aradi városi tanácsot feloszlították. Már most Angel István dr. kijelentése után sokan voltak, akik a két esemény között bizonyos összefüggést láttak. Azért mondott-e le Crasnaru, mert nem volt hajlandó feloszlítani az aradi városi tanácsot, vagy pedig csak akkor oszlathatták fel a tanácsot, amikor már Crasnaru nem volt az elnöke a Consiliul Superiornak. Megnyugtathatom az aradiakat. Egyik sem történt a kettő közül. A Consiliul Superior jelentését, amelyben kimondja az aradi városi tanács feloszlítását, a tanácstagok élén — maga Crasnaru írta alá. Tehát Crasnaru — akiben annyira bízott An-

gel — maga volt az, aki a volt tanács halálos ítéletét aláírta. Ez az első kérdés volt az, amely tisztázásra szorult.

— Amint említettem — folytatta beavatott informátorunk — a régenstanácsi dekrétum már június 2-án teljesen készen volt és dacára ennek, a hivatalos lapban mégis csak július 11-én jelent meg. Ennek természetesen elsősorban az volt az oka, hogy az interimár bizottság névsora nem volt még készen. Azonban a lista végre csak elkészült és ekkor már semmi látható oka nem volt a késlekedésnek.

Angel polgármester audienciát kért Duca belügyminisztertől. Ez az audiencia — mint mondani szokták — valósággal drámai körülmények között folyt le. Angel polgármester igyekezett az audiencia során bebizonyítani a belügyminiszternek, hogy a Consiliul Superior által felhozott érvek nem elégségesek a tanács feloszlítására, a feloszlítás főoka a Victoria-bankben elhelyezett milliók voltak és ebben az ügyben Angel István dr. teljesen ártatlan, sőt a kihallgatás során a polgármester tudára adta a belügyminiszternek, hogy abban az esetben, ha a feloszlítás mégis megtörténne, akkor ő a közigazgatási bíróságnál a feloszlítás ellen felebbezést nyújt be és e perben, mint mentőtanura, épen a belügyminiszterre fog hivatkozni, akinek az egyenes utasítására történt, hogy a bankba betett milliókat nem vette ki a városi tanács.

Ez volt Angel István dr. polgármester aduja és e bejelentéstől várta azt, hogy a belügyminiszter talán meggondolja azt, hogy az aradi tanácsot feloszlassa-e. A belügyminisztert azonban teljesen hidegen hagyta ez a bejelentés, mosolyogva ígérte meg dr. Angel Istvánnak, hogy a legnagyobb örömmel fog mindenkor rendelkezésére állani, ha akármelyik bíróság úgy találja, hogy szükség volna a belügyminiszter kihallgatására ez ügyben.

„Harmincnégy év óta szolgálok a várost.”

Duca belemerült az előtte fekvő feloszlítási végzés tanulmányozásába és hirtelen ránézett Angelre és megkérdezte:

— Tulajdonképpen mióta van ön a város

szolgálatában?

— Miniszter ur, harmincnégy éve szolgálom a várost... nem vagyok konjunktura-polgármester, ki most az utóbbi években ugrottam bele ebbe az állásba. Vegye tudomásul miniszter ur, hogy nekem ez a mesterségem...

A belügyminiszter érthető érdeklődéssel nézett dr. Angelre.

— Szóval ön harmincnégy éve van a város szolgálatában?

Angel odalépett a miniszter íróasztala elé. Felemelte a kezét és a tenyerét odamutatta a miniszternek.

— Miniszter ur, úgy nézze meg ezt a kezét, hogy ez még sohasem fogadott el becstelen pénzt...

E beszélgetés után történt, hogy Angel dr. ragyogó arccal hagyta el a belügyminisztériumi palotát és Aradon kijelentette, hogy mindaddig, míg a feloszlításról szóló királyi kézirat meg nem jelenik a hivatalos lapban, polgármesteri állását nem hagyja el.

Ma már meglehet állapítani, hogy ez volt az az idő, hogy dr. Angeinek némi esélyel voltak.

— Talán nem követek el indiszkréciót, ha elmondom, hogy dr. Angel érdekében bizonyos intervenciók is történtek. Illetve nem fejeztem ki helyesen magamat. Ezek az intervenciók nem dr. Angel, hanem a városi tanács érdekében történtek. Arról volt szó, hogy vajjon érdeke-e a liberális pártnak, hogy feloszlassák ezt a tanácsot. Ez volt az a bizonyos kritikus idő, de ez a vajadás alig törént egy hétnél tovább. Amikor legutoljára itt járt Georgescu aradi prefektus, hosszabb ideig tárgyalt a miniszterrel és amikor elhagyta a miniszter dolgozószobáját, el volt döntve, hogy menni kell a városi tanácsnak...

— Az aradi városi tanács tragédiája ezek után már gyors tempóban bonyolódott le... a belügyminisztérium riportját a régenstanácshoz és a királyi kéziratot újra előszedték, a június 2-iki dátumot kijavították július 7-re, a belügyminiszter titkára, Tatarescu ur bele-tette a két okmányt Duca miniszter aktatáskájába és július 7-én délelőtt tizenegy órakor a miniszter átnyújtotta az aktákat a régenstanácsnak...

Utközben.

Írta: FEDÁK SÁRI.

Feljegyzéseim életemről s eddigi pályafutásomról.

Azt mondja egy másik hang:

— Meg vagy örülve. Hát hogy kerülhetne ide Fedák Sári? Az lehetetlen.

— Már pedig akármit is mondsz, ez mégis a Fedák.

Az egész dialog alatt szerfelett rosszul éreztem magam. Azt hittem, hogy most rögtön valami parázs kis orosz dolog következik, valami skandalum, például, hogy elsülyed a színház, vagy égni kezd minden, vagy összedül a világ. Ilyen butaságokat képzeltem a számár tiszaháti fejemmel. Mert azt, hogy valaki engem Moszkvában felismerjen és hogy egyáltalán Moszkvában lehetek és tényleg ott is vagyok, ehhez nem volt elég fantáziám. Azt hittem, képzelődés az egész Moszkva.

A két hang addig vitatkozott, míg Ida néni mégis csak hátra fordult, hogy kik lehetnek. Két nagyon elegánsan öltözött fiatal nő volt. Az egyik úgy nézett ki, mint egy igazi hercegnő. Egyszerűen és finoman volt öltözve, nagyon jól szabott fekete ruhában. Azt mondja a hercegnő:

— Zsazsuka nagysága, kedves Zsazsuka nagysága, nem ösmer? Nézzen jól meg. Jöjjon közelebb, ide a lámpához és nézzen jól meg. Valamikor sokat látott közelről.

Nézem, nézem, egészen összehunyorítom a szememet, mégsem tudom a hercegnőt hová tenni, aki azt mondja nekem, nagysága. Egyszerre azonban mégis csak elkialtom magam:

— Tercsi, Tercsi, a fene egyen meg, te vagy az? Ezzel már a két karommal szorosan át is öleltem a hercegnő nyakát. Ida néni majd elajult. Moszkvában, az Alhambrában, éjjel, egy uri kisasszony egy idegen nőnek a nyakában! Mit fog ehhez szólani Szidi és mit fog ehhez szólani... A sopánkodást azzal

vágtam ketté:

— Ida néni, hát hogyne ugranék a nyakába, hiszen ez a Tercsi. A Tercsi a második sorból

Tercsi balettet táncolt a San Toyban, a második sorban. A szélén táncolt. Elek Tercsi. Szimpatikus, csinos kis lány volt Elek Tercsi a második sor szélén. Most meghívott bennünket a páholyába a színházba. Borzasztó módon örültem, mert biztosra vettem, hogy a színházban sok érdekes és nagyszerű vengerka-dolgokat fogok látni. Iszonyuan imponált nekem egy ilyen kitűnő hölgy, akinek még nyáron is csincsilla-bundája van és mogyoró nagysága „szoliter afiliben” — szegény Péter bácsi! — és aki a saját fogatán, két fenomenális orosz trapperen úgy röpitett bennünket végig a Tverszkáján, hogy csak úgy kapkodtunk a levegő után. Vajjon hová lett a kedves Tercsi? Vajjon milyen messzire tudott eljutni a szegény leány a csincsilla-bundájában, a fényesre pucolt orosz táltosokon?...

Kreml A Kreml is emlékezetes marad, amíg él. Elmerengve gondolkozom rajta, mikor Csepregyházzal benne sétáltunk. Lassan nézegetve, beszélgetve, Ida nénitől folytonosan a legérdekesebb történelmi dolgokat hallgatva, bandukolgattunk keresztül-kasul a Kremlben. Megint nyakig tiltem a muzeumban. Bemegyünk egy terembe, melynek egyik sarkában egy alacsony pódiumon, zsinórokkal elkerítve, egy csomó zászló állott. Egy táblán orosz és francia magyarázat. Milyen világosan látom ma is magam előtt az egész képet, az egész jelenetet. Nézzük, nézzük a zászlókat, mindig közelebből, végre egészen közelről, egyszer csak megállunk, de egyszerre mind a ketten. Megállt a szívverésünk is. Jaj, be keserves pillanat volt. A világosi Mária-zászlók voltak. A magyarázó felirat úgy hangzott, hogy ezek a zászlók, melyeket az oroszok Világosnál, miután a magyarokat megverték, elvettek a magyaroktól. Mikor Ida néni ezt elolvasta, az arcába szökött a vér, olyan lett,

mint a rák, maga köré gyűjtött mindenkit, aki csak élt és mozgott a teremben és fennhangon, mintha csak egy katedrán állana és beszélne, előadta, hogy azokat a zászlókat nem vették el, azokat a zászlókat a magyarok letették Világosnál! A szemei tele voltak könnyel. Drága, jó Ida néni, éppen olyan közel érezlek magamhoz ebben a pillanatban is, mint mikor a Kremlben magadból kikelve, francia nyelven magyaráztad a sok bámuló idegen embernek a világosi Mária-zászlókat! Mintha egy olyan idegen tudná, hogy mit is jelent egy olyan világosi Máriás zászló. Drága Idám...

Bement a felügyelőséghez és vörvörös arccal követelte, hogy igazítsák ki ezt a tévedést. Azt hitték, bolond és egy kicsit szánalommal nézegették. Végre is ridegen azt mondta az orosz hivatalnok, — úgy volt felöltözve és úgy nézett ki, hogy mikor beléptünk, egy percig azt hittem, hogy ő az orosz cár — szóval ez az orosz cár azt mondta, hogy ez lehetetlen kívánság, mert az szóról szóra úgy volt, ahogy fel van írva.

Ida néni nagyon fáradtan jött ki a Kremlből. Még aznap elutaztunk.

Azóta nem szeretem Moszkvát. Mikor most, 1917—18-ban, a hajmeresztő összeomlás volt és Moszkva volt minden legnagyobb irtózatnak a színhelye és székhelye, némelykor rajta csipem magam, hogy olyasmin gondolkodom, hogy ez a rettenetes csapás, ez mind, mind a világosi Mária-zászlók miatt történik...

Moszkvából le akartunk menni a Krim félszigetre, de nem mentünk, mert haragudtunk Oroszországra. Volt még felesleges tíz napunk, hát tűnődünk, hogy mit csináljunk.

— Idám, innén Páris csak ötvennyolc óra vonaton. Van egy kitűnő Moszkva—Páris expressz. Mit szólna egy kis kiránduláshoz Párisba? — Először úgy nézett rám, mintha boldognak tartana, de a vége mégis csak az lett, hogy még aznap este vígan robogtunk Páris felé.

Teljes erővel dühöng a kánikula Aradon.

A hőségtől megkínzott emberek a Maroshoz, a nyári lokálokba menekülnek és rengeteg hűsítőt fogyasztanak. — Negyvenhatfokos meleg az aradi uccákon. — Napfoltok okozták az abnormis hőséget, amely egész Európát elárasztja.

(Arad, július 16.) A kánikula, amely a meteorológusok jóslása szerint tartósan igazodik, egész Európában dühöng. Aradon ma árnyékban 38 fok Celsius mutatott a hőmérő, napon pedig 46 fok volt a meleg. Tavaly, augusztus elején látogatott meg bennünket a kánikula, de csak pár napra. Akkor kisebb volt a hőség és napon 42—43 fok meleg volt a maximális hőmérséklet. Az idei kánikula azonban már mintegy hetek óta tart kisebb megszakításokkal és a hőség egyre növekedik. Tegnap, vasárnap a Neptunt vagy 4000 ember rohanta meg. A legtöbb kint töltötte az egész napot a strandon, azonban ez se hozott valami nagy enyhülést. A Maros vize is elérte a 26 fokot, úgy, hogy percekre hűtette csak fel a fürdőzők óriási tömegét. Mára aradt egy keveset a Maros, de az új víztömegek nem hűtötték le a barna folyót. Ma 29 fok volt a víz hőmérséklete. Tegnap este zsúfolva voltak az összes nyári lokálok Aradon. Nem a nyári attrakciókért és táncospárokért ment el a közönség a vendéglőbe, hanem, hogy menekül-

jön a meleg elől, amely csak hajnal tájban kezdett engedni egy kicsit. De ez a hűvösség inkább csak a vízparton volt érezhető. Bent a városban a házak között csaknem olyan nagy volt a hőség, mint nappal. Még egy kis szellő sem zavarta meg a mozdulatlan levegőt, mely mint egy hőbura borult az uccák fölé. A kávéházak terraszai zsúfoltak, zsongtak és a fagyaltfogyasztás szenzációs méreteket öltött. De a limonádé és a különféle szörpök is hatalmas mértékben fogytak, a szódavíz pedig oly kolosszális mértékben nyelte a publikum, hogy a Városban például nem volt elég pohár az igények kielégítésére és a karcsu pezsgőspoharak is vizespoharakká degradálódtak. A kávéháztulajdonosok számban még nem tudják pontosan meghatározni a hűsítőitalok megnőtt fogyasztásának mérvét, de azt boldogan szögezik le, hogy jóval nagyobb mint a tavalyi kánikulában. A vendéglőkben főleg a sör iránt mutatkozik nagy érdeklődés. Egy kisebb fajta vendéglőben pl. másfél hektó fogyt el naponta a habzó italból.

A kánikula külföldön.

Európa minden részén 30 fok Celsius fölé szökött a hőmérséklet. Magyarországon 30 foknál nagyobb volt a meleg. Budapesten és Debrecenben árnyékban 35, Szegeden, Kaposváron és Szombathelyen 31 fok Celsius volt a meleg. Németországban még a tenger mellett fekvő Hamburgban is 29 fokos meleg volt, Danzigban 31, a tengerparti Svínmundében 34, Berlinben 35 fok Celsius mutatott a hőmérő. Londonban csak 27 fok meleg volt, a franciaországi Lyonban azonban a hőmérő felszökött 37 fokra. Párisban 33 fok, az északi fekvésű Nanoyban 37 fok meleg volt. Olaszországban Firenzében volt a legnagyobb a hőség, árnyékban 35 fokot, Páduában és Milánóban 33—34 fokot mértek. Prágában 33, Pozsonyban 33 és Kassán 30 fok meleg volt.

Berlini jelentés szerint ott a hőhullám, amely árnyékban 37, napon 48 fokig emelte a hőmérsékletet, halálos áldozatokat is követelt. Négy ember kapott hőguta és mint a négyen meghaltak.

A meteorológiai intézetek jelentései szerint a nagy hőségben még napokig nem várható enyhülés, sőt még a hőmérséklet további emelkedése várható néhány napig.

Budapesten az óriási hőségtől újfajta szerencsétlenségek sorozata történt. A vasárnap folyamán három ember, Fisch József kereskedő, Véres János pincér és Morvai Ferenc gyümölcsáros, amint a jégszekrényből kivették a szódásüveget, az azonnal felrobbant és az üvegdarabok mindháromat súlyosan megsebesítették. Mindhármukat a mentők a Rókusba szállították.

Az Egyesült Izzólámpagyár újpesti ráktátelepén a rekkenő hőségben borzalmas tüzvész tört ki. A veszedelem este hat óra tájban ütötte fel fejét. Rengeteg készáru, főleg telefonkészülékek pusztult el. Az óriási tüzvészhez majdnem valamennyi tüzörség kivonult, de még így is csak másfél órás munkával sikerült a tüzet lokalizálni. A tüzet elősegítette a rettenetes hőség, a tulajdonképeni okot kutatják.

A katasztrófális kánikulában a megyei dunastrandon vasárnap hat férfi belefulladt a vízbe. Ruhájukat megtalálták, de személyazonosságukat nem sikerült megállapítani. A mentők motorcsónakjukkal mindent elkövettek, hogy a fulladozókat kimentessék a vízből, de ez nem sikerült. Tegnap különben egész kihaltak voltak a budapesti uccák a nagy hőség miatt. Valami 200.000 ember rohanta meg a fürdőket és strandokat, ahol halálos túlekedés folyt a bejutásért, mivel a budapesti fürdők csak 50.000 embert képesek befogadni. Siófokon 55—60 fok volt a meleg a napon. Bécsben 34 fok volt tegnap árnyékban a meleg és Londonban is oly magasra emelkedett a hő-

ség, hogy a férfiak és nők harisnya nélkül járnak.

Mi okozza a kánikulát?...

A meteorológusok — akik ugyan tudományuk igen csekély, gyakorlati eredményessége miatt nem örvendenek nagy népszerűségnek — hosszú életűnek jóslják a kánikulát, az abnormis hőség okát azonban nem tudják pontosan meghatározni. Legtöbbször azon a véleményen van, hogy a kánikulát több feltehetően a napon való hirtelen fellépése okozza, amely e hó 5-én volt először észlelhető. Azóta e foltok állandóan növekednek. A napfoltokról ugyan nem lehet biztosan tudni, hogy mi csodák, de szakkörök azt hiszik, hogy ezek a növekvő és eltűnő foltok n. n. „eternum” magnetikus viharok nyomai, amelyek a napon dühöngenek. Kétségtelen, hogy a napfoltok keletkezése, növekedése és fogyása, általában szabályosan történik 11 év leforgása alatt. Az ilyen hirtelen keletkezett foltok, mint a most észlelték, máskor is különös jelenségeket idéztek elő földi világunkon. Telefonzavarok állottak be, megnövekedett a sarki fény, orkánok és ciklonok pusztítottak és abnormis temperatura változások keletkeztek, mint most is. Amihelyt a napfoltok eltűnnek, megszűnnek a kísérő jelenségek is, vagyis megszűnik a mostani kánikula. Egyelőre, sajnos, az a helyzet, hogy a napfoltok növekedőben vannak.

Katasztrófák a hőség miatt.

Bécsből jelentik, hogy vasárnap 43 fokos volt a hőség. Az uccaöntözést be kellett szüntetni, mert a lakosság nagymennyiségű vizet használt el. A tömegfürdőzésnek eddig 13 halottja van. A budapesti meteorológiai jelentések szerint 36 éve nem volt ilyen meleg a nyár. Londonból jelentik, hogy öt ember halt meg a hőgutától, míg tízen egyen fulladtak fürdés közben a vízbe. A berlini jelentések szerint a német fővárosban is katasztrófális a hőség. Négy ember tegnap napszúrást kapott és meghalt. Ma már újabb három haláleset történt a nagy hőség következtében.

Késő este érkezett jelentések szerint a hőség tovább tart és újabb áldozatokat követelt. Ma reggel óta Budapesten nyolcvanszor vonultak ki a mentők. Egy ácssegéd egy háztetőn dolgozva, napszúrást kapott, lezuhant a háromemeletes magasságból és koponyatörést szenvedett. Egy öreg uccaseprő összeesett a melegtől és haldoklik. Két munkás fürdés közben a Dunába fulladt. Számos ember összeesett az uccán, a kórházba szállították őket, ahol megállapították, hogy mindnyájukat hőguta érte. Délután fél három órákor kigyulladt a Draschel-féle téglagyár nyolcvanméteres fagerítése a perzselő hőségtől. A hőség talán ma este 33 vagy magasabb fokban kulminál,

Ma, kedden Premier!
APOLLO és MAROS
mozgókban.

Modern francia strand vigjáték. — Gyönyörű tengeri fürdőfelvételek.

A főszerepben:
LIVIO PAVANELLI és
OSSY OSWALDA.

Az előadások az Apollóban 5, 7 és
1/10 órákor, a Maros mozgóban
1/10 órákor kezdődnek.

Az Apollóban 7 órákor, Maros mozgóban 1/10 órákor a világhírű

GALLAY művészpár

szenzációs excentrikus mutatványai, rendes olcsó helyárakkal.

Bécsben ötven fok, Berlinben negyvenöt, Párisban harminchat, Londonban kilencvenkét Fahrenheit.

Gummilabdában a Niagarán keresztül

Az út elején felfordult a labdához erősítő készülék s az egész utat fejjel lefelé tette meg.

(Newyork, július 16.) Megirtuk, hogy egy Jean Albert Laussier nevű, 34 éves kanadai állampolgár egy gummilabda belsejében ülve, leutazott a Niagara vizesésen. A bravuros cselekedet majdnem életébe került a vakmerő vállalkozónak. Laussier ur most kipihenni a nagy fáradtságot, amit izgalmas útja okozott, az interjút kérő újságíróknak szívesen nyilatkozik s egy newyorki lap munkatársának a következő érdekes dolgokat mesélte el nem mindennapi élményeiről:

— Csodálatos érzés volt, mikor a labdát utnak indították. Éreztem, amint a hatalmas víztömegben végigrohanok. Kéjes borzongás járta át idegeimet. Minden simán ment egy darabig, amikor a vizeses felső részén egy kiálló sziklához ütdőtt a labda s külső burkolata kipattant. Én a labda belsejében pontosan hallottam a burok szétpattanását. A labda nagyot fordult, fejjel lefelé kerültem. Tudtam, hogy most érkeztem a legveszedelmesebben sodró vízbe. A labda belső acélszerkezete védett és a párna, amit magammal vittem, nagyon jó szolgálatot tett. A labda belsejében elhelyezett oxigénmellett hordó jól működött, a két gyertya is mindvégig égett. Egyszer csak meglehetősen nagy nyíláson kezdett a víz beszivárogni és biztosra vettem, hogy végem van. A víz már a fülemig ért, én a fejemmel lefelé állottam, eszméletem kezdett elhagyni, ekkor halásztak ki a labdát s meg voltam mentve.

Lausseiernek ezzel a fantasztikus utazással egy nagyon régi vágya teljesült. Husz esztendővel ezelőtt egy Bobby Leache nevű amerikai hordóban csuszott le a Niagarán s ez öt annyira fellelkesítette, hogy azóta folyton erre gondolt s a tizennégy éves kisfiu boldos terveit, mint 34 éves komoly férfi valósította meg.

— Az iparhatóság dönt az alkalmazott és munkaadó perében. A város vezetését már többször foglalkoztatta az az elvi jelentőségű kérdés, hogy ki illetékes a munkaadó és alkalmazott között keletkezett konfliktusban dönteni: az iparhatóság-e, vagy a járásbíró, végleges döntés azonban nem történt. Ma újból ez a probléma foglalkoztatta a város vezetését. Az interimár-bizottság vette tárgyalás alá az ügyet, amelyhez többen szóltak hozzá és fejtették ki véleményüket. Végül Robu János dr. interimár-bizottsági elnök szólalt fel, aki azt a javaslatot tette, maradjon meg a jelenlegi helyzet, amikor az iparhatóság intézi ezeket az ügyeket. Ez szociális érdek is, mert az iparhatóság sokkal gyorsabban szolgáltat igazságot és nagy költségektől kíméli meg a feleket. Az interimár-bizottság egyhangúlag elfogadta Robu János dr. javaslatát.

Pétvizsgára franciából és németből garancia mellett előkészítők. Cím az Aradi Közlöny kiadói hivatalában. 3756

SPORT

A Kinizsi győzött Aradon.

Az AMTE mindvégig egyenlő ellenfélnek bizonyult. — A Coltea az országos bajnokság döntőjébe került. — Nagyszerű új magyar atlétikai rekordok. — A magyar vízpoló-együttessel győzelmet. — A Gloria-CFR főlényes játéka Oradeán.

(Arad, július 16.) Az AMTE adott ismét programot tegnap Aradnak, a Kinizsivel játszott és meglepő játékeljavulásáról tett tanúságot, sőt vereségét nem is érdemelte meg és mindvégig egyenrangú ellenfélként küzdött a román exbajnokkal, azonban csatárait nem kísérte oly szerencse, ami a Kinizsi játékát jellemezte. Különösen külföldön voltak még érdekes és szép eredmények, ezúttal a magyar atlétika és a magyar vízpoló tett ki magáért. Az országos bajnokságnak egyik résztvevője már ismeretes: a Coltea győzött a Mihaiu Vi-teazul ellen és így ő már kvalifikálta magát a döntőbe. Beszámolónk:

O A Kinizsi győzelme az AMTE felett. Kinizsi—AMTE 2:0 (1:0). Az AMTE pályaváratása keretében rándult át hosszabb idő után Aradra a Kinizsi. Győzött ugyan, de az AMTE kis szerencsével a saját javára is fordíthatta volna a mérkőzést. Chirolu lőtte a Kinizsi mindkét gólját. Bíró: dr. Crăsnic Jenő. **Csapatok:** Kinizsi: Bulgakoff—Agner, Hoksáry—Zelenák, Vogl, Steiner I—Kuszka II, Sepi, Wetzer, Chirolu, Kuszka I. AMTE: Baier—Habán, Walter—Braun, Mikóczi, Petro—Blaskovics, Morócz, Stoffa, Baán, Tóth.

O A Coltea győzött az országos bajnoki középdöntőben is. Coltea—Mihaiu Vi-teazul 6:4.

O A Gloria-CFR pompás játéka Oradeán. Gloria-CFR—Amateure 7:1. Bali (3), Barbu (2), Marianuti s öngól juttatták az aradi bajnokot nagyszerű győzelméhez.

O Az AMTE országúti kerékpárversenye. Az AMTE országos kerékpárversenyt rendezett vasárnap a nagyváradi országúton, melynek eredményei a következők: 50 km. főverseny: Rennich (Meteor). 30 km. haladók versenye: Victor (Amateure) Oradea. 20 km. kezdők versenye: Scheer (AMTE). 10 km. ifjúsági verseny: Kalmár (AMTE). 5 km. seniorverseny: Zoltán (AMTE).

O A Ferencváros Kassán. Kassáról jelentik: Ferencváros—Kassa válogatott 8:1 (5:0).

O Magyar vízpológyőzelme külföldön. Magyarország — Csehszlovákia 4:3 (3:1). Prágából jelentik: A nagy játékerőt reprezentáló magyar csapatot a cseh válogatott kemény küzdelemre szorította. Góldobók: Venk (3) és Német, illetve Schulz (2) és Schmuck. Bíró: Mohrberger (Ausztria). — **Magyarország — Franciaország** 6:3 (1:1). Párisból jelentik: A briliáns formát játszó magyar csapatnak csak küzdelem árán sikerült megadásra kényszeríteni a franciákat, akiket ez alkalommal ért először vereség otthonukban. A magyarok góljait Halasy, Homonnay II, Keserü I (2), Keserü II és Vértessy dobta, a franciákat Cuvelier és Vandeplanzue (2) dobta. Bíró: Emery (Anglia).

O Új magyar atlétikai rekordok az olimpiai próbaversenyen. Budapestről jelentik: Tegnap olimpiai próbaverseny volt Budapesten, amely több új értékes rekorddal gazdagította a magyar atlétikát. Eredmények: 100 m. síkfutás: 1. Gerő (KAOE) 10.7 mp. 2. Rag-gambi (MTK) 10.7 mp. 800 m. síkfutás: 1. Barsi (BBTE) 1 p. 56.6 mp. 2. Bess-ni (török) 2 perc. 5000 m. síkfutás: 1. Szerb (MAC) 15 p. 58.2 mp. 200 m. gátfutás: 1. Farkas (MAC) 25.9 mp. Távolugrás: 1. Balogh (MAFC) 7.15 m. Rud-ugrás: 1. Karlovics (MAC) 3.60 m. Gerely-dobás: 1. Szepes Béla (MAC) 62.48 m. (ország. rekord). 1500 m. síkfutás: 1. Márton (MTK) 4 p. 3.2 mp. (ország. rekord). 2. Belloni (MAC) 4 p. 8 mp. 110 m. gátfutás: 1. Boros (KEAC) 16.3 mp. 2. Püspöki 16.6 mp. 400 m. gátfutás: 1. Ferenczi (MAC) 57.2 mp. Magasugrás: 1. Kés-márki (BBTE) 184 cm. 2. Orbán (KEAC) 184 cm. Hármassugrás: 1. Pekete (MAC) 13.91 m. Súlydobás: 1. Darányi (MAC) 14.54 m. Disz-kosz: 1. Marvatis (BTC) 45.12 m.

Aradi iparosok az oradeai nagygyűlésen.

Az Ipartestületek Országos Szövetsége nívós gyűlés keretében köve-telte az iparosérdekek respektálását. — A kereskedelemügyi állam-titkár a sérelmek orvoslását ígerte.

(Oradea-Nagyvárad, július 16.) Az Erdélyi és Bánáti Ipartestületek Szövetsége tegnap választ-mányi ülést és ezután kerületi nagygyűlést tar-tott Oradea-mare (Nagyváradon.) A nagygyűlésen mintegy 150 kiküldött jelent meg Erdélyből és a bánági részekből s azon az aradi és megyei ipa-rosságot Zima Tibor volt országgyűlési képviselő, szövetségi elnök, Reinhart Gyula szövetségi ügy-vezető elnök, Jac' András ipartestületi titkár, Stupjár Sándor szövetségi igazgató, Olariu Ius-tin, Bakács Miksa, Assael Károly gépgyáros és Némedy Gábor, a Munkaadók Lapjának szerkesz-tője képviselte. Ugy a választmányi ülésen, mint a nagygyűlésen Zima Tibor elnököl, Szabó Ká-rolly (Oradea) az adókérdésről tartott beható ér-tekezést és erélyesen ostromozta az egyes — kül-lönösen az aradi és nagyváradi — pénzügyigaz-gatóságok önkényes eljárását s elsősorban ese-tekkel illusztrálta, hogy ezekben a városokban milyen kiméletlenül folyik az adóbehajtás, amely máris valósággal tönkre tette az iparosságot. Töb-ben hozzászólásukban leszögezték, hogy a külön városi taxák szedése egyenesen tarthatatlan ál-lapotot teremtett s indítványozták, hogy a nagy-gyűlés memorandum útján kérjen orvoslást a kormánytól. Ezek után megállapította a nagy-gyűlés, hogy a forgalmi adó behajtását a legtöbb helyen tévesen értelmezik s ebből a tévedésekből természetesen érzékeny károsodás származik azokra az iparosokra, akiknek a törvény szerint nem kell forgalmi adót fizetni. Ilyenek például a szabó- és cipésmesterek, akik nem nyers, ha-nem kész anyagot dolgoznak fel s így termelés-ükhöz tulajdonképpen csak a munkát szolgáltat-ják. A nagygyűlés tiltakozott az adóvégrehajtások

drasztikus fogantatásait ellen s megállapította, hogy igen sok esetben az adóvégrehajtók ipari szerszámokat foglaltak le és árvereztek is el, noha a törvény világosan kimondja, hogy az iparos ke-resetli forrását képező gépeket, illetve szerszámokat lefoglalni nem szabad.

Reinhart Gyula az iparosok gazdasági szer-vezkedéséről tartott komoly tapasztalatokra épí-tett értekezését és az iparosság gazdasági alapon történő tömörülését sürgette, amely az egyetlen mód arra, hogy az iparosok különösen támogat-hassák egymást. Hasonló értelemben szólt fel Szűcs Kálmán szatmári delegátus is. Olariu Ius-tin az állam kötelességéről beszélt s követelte, hogy több gondot fordítsanak a kisiparosok támo-gatására, amely a nagyvállalatok és gyárak inten-zivebb versenyképességével szemben napról-nap-ra sorvad. Ezirányban szólt fel Móna Sándor (Oradea) is.

A nagygyűlés vége felé érkezett meg Harjescu kereskedelemügyi államtitkár és Negulescu kama-rai elnök, akik előzőleg a nagyváradi mintavásárt nyitották meg. Az államtitkár figyelmesen meg-hallgatta az iparosság sérelmeit és ígéretet tett a kérdések sürgős elintézésére, valamint közölte, hogy a kormány nem zárkozhatik el az iparosság hathatósabb ténykedésétől és felsegítésétől, de egy kis időre még türelmet kér. A nagygyűlés a ju-biláló Olariu Iustin érdemeinek méltatásával ért véget. Döbben az ipartestület székházában ban-kett volt, majd a délután folyamán a delegátusok meglátogatták a mintavásárt és ezután Félix-fürdőre rándultak ki, ahonnan csak a késő esti órákban tértek vissza.

ERZSÉBET SLAGERMOZGO

Szenzációs ujtás!

TELEFON 70.

Szenzációs ujtás!

Ma d. u. 5 és 7-kor bent,
1/2 10 órakor a kellemes kertben

Ma este 10 órakor Erdélyben premier,
Fanamet vigjátékszlager

Eredeti zenével. Énekezőkkel Mérs. 5L. em. helyárak

ORLOW

Petrovich Sztisláv, Vivian Gibson, H. Junker-man, Bob Dobby, Bruno Kasztner, Évi Éva
a főszerepben.

Tanu a nászágyban.

Főszerepben Clara Bow.

Olcsó helyárak 25—20—15—10 lej.

Rossz idő esetén a teremben este az Orlowot játézzák.

Kereskedelmi utazóból kancellár.

Érdekes jellemrajzok az új német kormány kimagasló tagjairól.

(Az Aradi Közlöny berlini tudósí-tójától.) Az új német kormány bemutatko-zásakor feltűnt, hogy hiába akarták Müller Herman kancellárt a kommunisták gunyos köz beszólásaikkal megzavarni, az új kormányel-nök nyugodt maradt. A nyugalom és a méltó-ságteljes főlény eleme Müller Hermannnak, aki e tulajdonságai segítségével alakíthatta csak meg kabinetjét. Azt beszélik róla, vasidegek-vel rendelkezik.

Ez a kiváltságosan érdekes ember a szo-ciáldemokrata párt baloldalán állott pályája elején. Kereskedelmi utazó volt, amikor a szak szervezeti mozgalomhoz csatlakozott és azon-nal a baloldali szárny erőssége lett. Később rá-bízták a pártlapok szerkesztését és figyelmes lett rá Bebel is, aki meghívta őt Berlinbe. Sok gyakorlati érzék felett rendelkezett és fokról-fokra küzdötte fel magát megállapodott politikussá. Lassan legyőzte fiatalos éveinek radikalizmusát és ma a párt legmérsékeltabb irányzatának képviselője. Mint pártjának ve-zetője, óva intette híveit, hogy radikális ut-vezetőbe tévedjenek. Ha a radikális elemek el-lenkezését le lehetett győzni, hogy a szociál-demokraták a polgári pártokkal egy koalícióba tömörüljenek, azt elsősorban Herman Müller befolyásának kell tulajdonítani. A szociálde-mokrata birodalmi kancellár tudatában van annak, hogy mint egy koalíciós kabinet ve-zetője nem tud szociáldemokrata módon kormá-nyozni. Azzal tisztában vannak, hogy a szociál-demokrata náciban erősebb egyéniségek is ta-

lálhatók, mint ő. Azonban az idő ma olyan em-bert követel, aki megtudja őrizni a legváltágo-sabb helyzetekben is a nyugalmát, aki tisztán látja a helyzetet és a dolgokat minden párt-szenvedély nélkül ítéli meg. Ez: Herman Müller.

Karl Severing, az új birodalmi belügymi-niszter is szociáldemokrata és a mérsékelt irányhoz tartozik. Ő volt az, aki Ottó Braun-nal egyetértően megteremtette a köztársasági Poroszországot. Újjászervezte a porosz rend-őrséget és kiűzte belőle a reakciós elemeket. Severing meggyőződéses szocialista, de nem dogmatikus és nincsenek utópiái. Érdekes je-llemvonása a jószág és szelidség. Fiatalkorában hosszú vándorutakat tett meg. Lakatossegéd volt.

Dr. Rudolf Hilferding, a pénzügyminiszter, fiatalkorában Bécsben orvos volt. Ugy lett pénzügyi szakember, hogy olyan közgazdasá-gi témákkal foglalkozott, amelyek kapcsolat-ban vannak a közegészségüggyel. A pénztőké-ről írott művével tette ismertté nevét Német-országban. A könyvet marxi elvek alapján épí-tette fel és emiatt sok támadás érte a jobbol-dali pártoktól, de értékét mindenki elismerte. Eleinte ő is radikális szocialista volt, később a mérsékelt szárnyon dolgozott és hamarosan mint az ország legnagyobb pénzügyi politiku-sát ismerték el. Dr. Hilferding, aki egyébként szófukar és zárt természetű, a tribünön a leg-jobb szónokok egyike. Felesége szintén or-vosnő.

Hir szerint Amundsent is megtalálták.

Borzalmas részletek Malgreen hősi haláláról. — Népszövetségi vizsgálatot követelnek ebben a szomorú ügyben. — Áhír a Nobile-expedíció elsodort tagjainak megtalálásáról.

— Lundberg érdekes nyilatkozata a sarki pszichozisról. —

(Az *Arad* Közlöny távirati tudósítása.)
A stockholmi jelentések arról számolnak be, hogy eddig meg nem erősített hír szerint a Maligin orosz jégűző a Nordostlandtól 700 kilométernyire északra állítólag megtalálta Amundsent és társait. A Braganza tegnap fedélzetére vette Sora kapitány kutyaszános expedíciójának harmadik emberét is, a dán mérnököt, akit Sora és Van Dongen egy élelmiszerraktárban hagytak hátra. Az egyik norvég lap munkatársa Malgreen halálának körülményeire vonatkozólag kérdést intézett Zappi olasz tengerész tiszthez. Zappi előadása szerint a múlt hó tizenhatodikán Malgreen megfagyott lábával már nem tudott járni, ezért arra kérte olasz társait, hogy ássanak részére a jégbe egy gödröt, amelyben meghúzódhatik. Zappi szerint Malgreen mint hős halt meg. Utolsó szavai, amelyeket hozzájuk intézett a következők voltak: Menjete, ne törődjete velem. Vigyete segítséget Nobile bajba jutott expedíciójának.

Nobile kiüzte sátorából Malgreent?

Amint Stockholmból jelentik, a svéd közvéleményt a legnagyobb izgalom fogja el Malgreen halála miatt. Általános az a meggyőződés, hogy Malgreent Nobile a vörös sátorból ugyszólván kiüzte a jég-sivatagba, ahol aztán elpusztult. A svéd hadügyminiszterium nemcsak Tornbergnek hagyja meg, hogy Malgreen holttestét felkeresse, hanem egy svéd hadihajót is ki akart küldeni az északi sarkvidékre. Általános az a vélemény, hogy a holttest megtalálására kevés a kiállítás, miután Malgreen halála körülbelül egy hónappal ezelőtt már bekövetkezett és hogyha a holttestet a sarkvidék ragadozója meg is kímélték volna, mégis ilyen hosszú idő alatt valószínűtlen, hogy az uszó jég-táblákon az még megtalálható volna. A svéd sajtó hangsúlyozza, hogy a körülmények pontos ismerete céljából jó volna, ha Malgreen utolsó feljegyzéseit meg lehetne találni, amely aztán a különös és sötét ügyben világítótul szolgálna. Nobile maga a Spitzbergáról szikratáviró-jelentést kapott, amelyet Cappi őrnagy Malgreen haláljelentéséből adott le. Ez pedig így hangzik:

„Malgreen lefeküdt és azt mondta, hogy utolsó órája elérkezett. Valósággal kért bennünket, hogy hagyjuk sorsára. Meghalt, mint egy hős. Utolsó percig kért bennünket, hogy gyorsan menjünk előre és hozzunk segítséget a hajótörött legénység maradékának.”

A Krasszin fedélzetéről szikratáviró útján jelentik, hogy a megmentettek általában kielégítően érzik magukat.

Oslóból jelentik, hogy a norvég sajtó új támadást intéz Nobile ellen és bírósági megvilágítást követel. Hangsúlyozza, hogy meg kell pontosan állapítani, miért hagyta el Malgreen Nobile táborát és hogyan halt meg. Egy lap rámutat arra, hogy Nobile és a többi olasz norvég területen tartózkodik, amiért is norvég hivataloknak kell őket kihallgatni. A norvég kormány inti a közvéleményt, hogy várja be az ügy folytatását és ne hozza meg túl gyorsan ítéletét.

Svédország nemzetközi vizsgálatot követel.

A berlini jelentések szerint a Montagpost úgy értesül, hogy Svédország nemzetközi vizsgálatot kér Malgreen elpusztulása ügyében. A kormány javaslatot fog tenni az olasz kormányának, hogy a katasztrófával kapcsolatos körülményeket vizsgálják ki, mire az olasz kormány népszövetségi vizsgálóbizottság kiküldését fogja kérni. A Montag értesülése szerint Zappi elmondotta, hogy kétheti meneteles után Malgreen kérte őket, ássanak egy sirt, amelybe belefekszik, mert nem bírja tovább. Teljesítették a kívánságát, majd továbbmentek a hóviharban. Huszonnégy órai meneteles után újra Malgreen előtt találták magukat, ami bizonyítja, hogy össze-vissza kóboroltak. Újra elindultak és utközben Marinó megvakult. Ekkor fedezte fel őket Csuz-novszkij.

A római jelentések szerint ma az a hír volt elterjedve, hogy a Krasszin jégűző szikratávirót fogott fel a Zeppelinburokkal eltűnt csoporttól. Mint utóbb kiderült, ez a hír tévedésen alapszik, mert Nobile a Citta di Milanóról radiogrammot küldött a Krasszinhoz, amelyben különböző fontos adatokat tudatott vele a burokkal eltűnt csoportról és felkérte, hogy kutasson a csoport után. Az európai szikratáviróállomások is felfogták a táviratot és azt hitték, hogy ez a csoporttól ered.

Szenzációs beszélgetés Nobile megmentőjével.

Lundberg kapitány, aki Nobilet megmentette — mint az oslói jelentések mondják — szenzációs intervjut adott arról, miként mentette meg Nobilet.

Amikor Lundborg első ízben szállt le a jég-sivatagon, Biggi és Viglieri a jégdombokon átvonszolták magukat és összezsúfolták Lundborgot.

— Megborzadtam, — meséli Lundborg — amikor bementem Nobile és Ceccioni sátrába. Mindenütt rendetlenség és piszok. Az egykor olyan elegáns Nobile rongyokban. Haja összehorzoiva, arca és kezei piszok-réteggel bevonva. Hangosan sirt, amikor megpillantott.

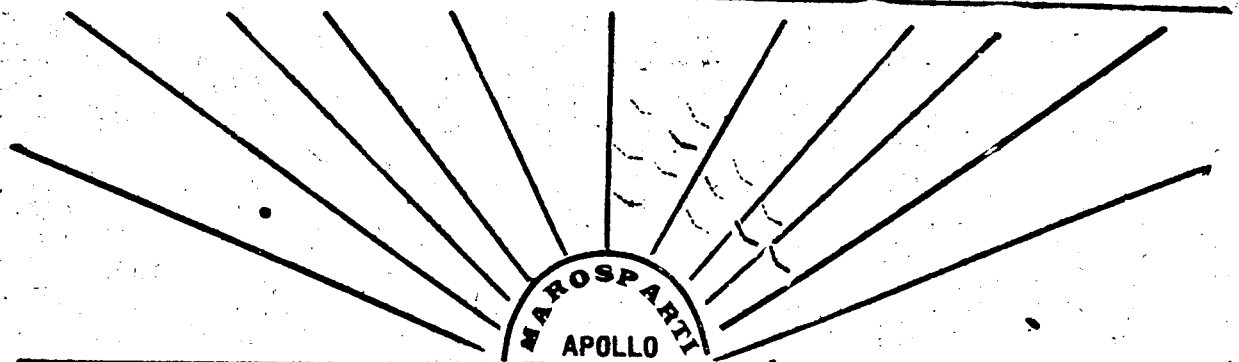
Ezeket meséli Lundborg első útjáról, amelynek eredményeként megmentette Nobilet.

Lundborg a táborban nyomban észrevette, hogy a szerencsétlen hajótöröttek sarki pszichozisban szenvednek, abban a különös betegségben, amelyet mindenki megkap, aki sokáig a jég

és hó birodalmának rabja. Csak igen erős természet tud ellentánni a sarki pszichozisnak. Akik megkapják, zárkózottakká, ravaszokká és rosszakaratuakká válnak. Semmitől sem riadnak vissza. Férfiak, akik addig a legjobb barátok voltak, ökölrel mennek egymás ellen.

Amikor Lundborg másodszor is visszatért és gépének megsérülése miatt ő is a jég-táblák förtelmes börtönébe került, szintén megkapta a sarki pszichozist. Hamar felismerte azonban ennek a betegségnek veszélyét és munkához látott. Viglierivel együtt leszállási terepet készített repülőgépek számára. A többiek teljesen apatikusan töltötték a napokat. A jég-táblák állandóan mozgásban voltak, alvás közben az a veszély fenyegette Lundborgot és a Viglieri-csoport tagjait, hogy a zajló jég-táblák agyonlapítják őket, ha nem ébrednek fel idejében. Hányszor kellett a sátrakat lebontani és más helyen felállítani. Az élelmiszerek készlet állandó csökkenése következtében Viglieri csak igen kis porciót engedélyezett. Napról-napra annak a jegesmedvének husát fogyasztották, amelyet a tragikus végű Malgreen az Italia lezuhanásának napján lelőtt. Edényeink, mesélte továbbá Lundborg, olyan mocskosak voltak, hogy utálatunk majdnem nagyobb volt, mint éhségünk.

— Julius 5.-e után az állandó köd oszladozni kezdett és attól kezdve naponta vártuk a mentést. Végre Schryberg barátom repülőgépével észrevett bennünket és leereszkedett. Parancsa szerint előbb engem mentett meg. Sohasem fogom elfelejteni hátrahagyott társaimnak irigys dühös pillantásait. Megmenekülésem óta folyton ez a rettenetes kép lebegett szemem előtt és csak akkor szabadultam fel a borzasztó lidércnyomás alól, amikor megérkezett a hír, hogy a Krasszin megmentette a többieket is.

ÉG ÉS TENGHER HA TALÁLKOZNAK

JOHN BARRYMORE ÉS DOLORES COSTELLO

Elfogták a gyilkos szlovenszkoí nevelőnőt.

Schustek Frida, Diener Árpád malomtulajdonos gyilkos szeretője levelében jelentkezett és bűnhődni akar. — A szép és bűnös nevelőnőt a trenčsénli ügyészség fogházába vitték.

(Kassa, július 16.) A csehszlovákiai nyomozó hatóságok tegnap szenzációs letartóztatást eszközöltek. A csendőrség elfogta Becsov községben, Marienbad mellett, Schustek Frida kassai nevelőnőt, aki, mint ismeretes, március elsején agyonlőtte a zsolnai szállóban Diener Árpád töketerebesi gözmalomtulajdonost. A gyilkos nevelőnő tettének elkövetése után nyomtalanul eltűnt. A cseh hatóságok hiába kutatták a gyilkost, nem tudtak nyomára akadni. Már úgy látszott, hogy Schustek Frida kimenekül a földi igazságszolgáltatás kezei közül, amikor nemrégiben dr. Diener Jenő kassai ügyvéd, a meggyilkolt öccse, aki 10.000 csehszlovákiai jutalmat tűzött ki Schustek Frida nyomravezetőjének, levelet kapott a gyilkostól, amelyben a nevelőnő azt állította, hogy Diener Árpád öngyilkos lett és csak azért lőtt rá a haldoklóra, hogy kinyitól megszabadítsa. Ez a levél, amelyet a Karlsbad és Marienbad között a vonatba dobott be Schustek Frida, új nyomot adott a rendőrség kezébe. Tegnap azután megtörtént Schustek Frida letartóztatása, amelyről a következőkben számol be ottani tudósítónk:

Kedden délelőtt Becsovba (Petzau) érke-

zett egy Zeidler Frida nevű jó megjelenésű hölgy, aki a kis fürdőhely egyik előkelő penziójában, a Lippert-villában vett ki szobát. Az állítólagos Zeidler Frida nem tűnt fel Becsovban, mert számos bel- és külföldi fürdővendég nyaral a Karlsbadtól mindössze néhány kilométernyire fekvő városkában. Tegnap reggel kapták meg a Karlsbad és Marienbad környéki csendőrségek Schustek Frida pontos személyleírását és fényképét a kassai rendőrségtől. Salek Jaroslav csendőrőrmester, a becsovi csendőrőrs parancsnoka, a fénykép átvétele után nyomban figyelni kezdte az utóbbi napokban érkezett női fürdővendégeket és ekkor nagyon feltűnt neki az a hasonlatosság, amely Zeidler Frida és a gyilkosság miatt körözött Schustek Frida között mutatkozik. Salek őrmester a tegnapi nap folyamán többször kereste lakásán az állítólagos Zeidler Fridát, de sohasem találta otthon. Végre este 8 órakor bizalmasan jelentette neki a villa tulajdonosa, hogy a gyanúba vett lakó hazaérkezett. Salek őrmester két csendőr kíséretében váratlanul betoppant az állítólagos Zeidler Frida szobájába és igazolásra szólította fel. A csendőrök láttára a nő halászápadt lett és reszkelve,

de vonakodás nélkül átadta igazoló irásait, amelyek Zeidler Frida névre voltak kiállítva. Salek őrmester gyanúja azonban oly erős volt, hogy emyivel nem elégedett meg és az állítólagos Zeidler Frida tiltakozása ellenére, felnyitatta bőröndjét. Legfelül egy papirosba csavarva különböző iratok voltak, amelyek közül egyszerre csak kihullott egy születési bizonyítvány, amely Schustek Frida névre volt kiállítva. Mikor Schustek Frida látta, hogy felfedezték kiletét, velőtrázó sikoltással omlott le a pamlagra és heves zokogásban tört ki. Sirva vallotta meg, hogy ő csakugyan Schustek Frida. Nyomban a csendőrségre kísérték és jegyzőkönyvbe foglalták vallomását. Kihallgatása csaknem a hajnali órákig tartott. Schustek Frida vallomásában részletesen leírta a gyilkosságot és ugyanugy, mint Kassára küldött levelében, most is azt állította, hogy Diener Árpád először öngyilkos lett és ő csak a halálkínjában vergődő Diener lőtte agyon, mert nem bírta nézni borzalmas szenvedését. A revolver, amellyel a gyilkosságot elkövette, nyoklóvetű automata-pisztoly volt és hatszor egymásután önmagától sült el, amikor gyorsan szorongatta a kezében.

A gyilkosság elkövetése után Zeidler Frida néven először Franzensbadban, majd Egerben tartózkodott, azonban néhány hét előtt súlyosan megbetegedett és állását veszítette. Végső szükségében elhatározta, hogy öngyilkos lesz, de előbb még meg akarta gyónni barátja hozzátartozóinak a zsolnai íráma minden részletét, nehogy őt közönséges gyilkosnak tartásák. Azért jött Becsovba, hogy önkézével véget vessen életének.

A trencsényi ügyészség utasította a csendőrséget, hogy a gyilkosságot terheit nevelőnő erő fedezet alatt szállítsák Trencsénybe. Salek csendőrmester bejelentette az ügyészségnek, hogy igényt tart a tízezer koronára, amelyet a meggyilkolt Diener Árpád hozzátartozói tüztek ki Schustek Frida nyomravezetőjének jutalmazására.

Irodalom és művészet

* Az aradi színtársulat visszatérése. (Kacagóesték az aradi színházban.) Szombaton ismét hazatér Aradra Timiscaráról az aradi színtársulat, hogy itt fejezze be nyári szízonját. Szendrey Mihály színigazgató a megnyitó előadásnak pompás keretet választott: szombaton este és vasárnap 7 és 10 órai kezdettel 50, 40, 30, 20 és 10 lejes közismerten olcsó mozihelyekkel kacagóesteket rendez, amely hatalmas sikereket kivívott slágerboházatokkal foglalja magában. A szombat esti 10 órai és a vasárnapi előadásokon tehát kacagás fogja uralni a színház nézőterét, négy pompás humor bohózat rengeteg viasza szórja szét a kacajt a bizonyára zsufolt széksorok közé. A prózai együttes főerősségei teljes felkészültséggel fogják kiaknázni a friss Salamon-vígjátékok gyöngyeinek könnyeket kicsaló jelenetét és az igazgatóság újszerűsítését jelentősen alátámaszsa az is, hogy mindkét nap előadásai olcsó helyűruak! (50, 40, 30, 20, 10 lej). Jegyek péntektől a téli színnáz pénztárában, az előadás megkezdése előtt a nyári színházban. Hétifőtől premier újdonság: Éva grófnő, Martos—Huszka operett. Főszerepben: Kovács Kató.

Színésznap a timisoarai Luna-parkban. Tegnap délután Timisoara közönségének érdekes szórakozási alkalmá volt: a Timisoarai időző arad-timisoarai színtársulat tagjai művésznapot rendeztek a Luna-parkban, amely úgy anyagilag, mint erkölcsileg igen szépen sikerült. Állandóan hatalmas tömeg hullámozott künne a Luna-parkban és fesztelen hanyulatban szórakozott a szerencsés játékok, tombola, kabaré, sorsolások tarkított kitűnő ünnepélyen, amely a késő éjeli órákig tartott és szép sikerrel vált sokáig emlékezetessé a timisoarai közönség előtt.

Mulatság.

— Az aradi nyomdászok augusztus 5-én, az ujaradi Kornett-féle vendéglőben rendezendő kerti ünnepélyén az ujaradi 50 tagból álló gyermekzenekar fog játszani, ugyszintén a Gutenberg-dalkör szebbnél-szebb dalokkal szórakoztatja a közönséget. A kerti ünnepélyt este 9 órai kezdettel hangversennyel egybekötött táncestély követi.

Férfiak, le a kabáttal...

Végigmentem az aradi uccákon kabát nélkül és nyomban követőim akadtak. — Szabadítsuk meg magunkat a kánikulai kényszerubbonytól.

(Arad, július 16.) Nehezen esik az embernek még az is, hogy a tollat járassa a papiroson, hiszen a legcsekélyeb megmozdulás ebben a kibírhatatlan hőségben fizikai szenvedéssel jár, pedig itt a redakcióban ingujiban, gallér, nyakkendő nélkül még csak megy valahogy. Kint az uccákon viszont, ahol szinte olvad az aszfalt... csak ha rá gondolsz az ember, ki-gyöngyözik a verejték a homlokán.

— Szegény férfiak! — ötlök az ember eszébe, ha az erősebb nem képviselőit végig-szenvedni látja a bulváron és a gyilkos forró-ságu uccákon vagy tereken. A nők lengén, meztelábasan, öt deka áttetszőséggel aránylag könnyen dacolnak a meleggel, de életük társai, örök ellenségük és barátjuk egyszer-smind: a Férfi zárt, gyújtó ruhában, legjobban esetben vászonöltönyben kinlódik és mintha a konzervatívizmus élő szobra volna, még a 45 fokos meleg sem indítja valami üdvös lépésre. A legérdekesebb azonban az, hogy a strand vendéglőben a legnagyobb lelkinyugalommal ül le a báró ur is fürdőtükörben öngysága mellé ebédelni, az éttermekben szintén kabát nélkül ülnek az urak, csak ép ha az uccára mennek, bujnak be a kizubhonyba: nem tudni miért.

Angliában és Amerikában már rég bevett szokás, hogy nyáron legalább is ingujiban jár a férfi, a mostani pokoli hőségű nyár pedig az erkölcsrendeletes Budapesten is szalonképesse tette a kabátnélküliséget, csak itt Aradon nem akadt rá vállalkozó, aki megkezdje az enyhítő akciót. A vidéki gazdák ugyan már egy hónappal vagy kettővel ezelőtt u. n. „könnyű magyarban” mutatkoztak a piactéren, de nad-rágos ember nem igen akadt még, aki ingujiban, otthon hagyva kabátját, ment volna hivatalába, vagy napi munkájára.

Valakinek el kellett ezt is kezdeni és mivel a mai különösen meleg nap fölöttébb alkalmasnak mutatkozott a premierre, elhatároztam, hogy ezuttal nemcsak tollal, hanem tettel is szolgálom a közt. Otthon hagytam a kabátom és ingujiban mentem végig a város-son. Nem járt semmi nagyobb izgalommal. Mikor kiléptem a kapun, két araménó hölgy rámnézett, de (ugye?) akkor azok is rámnéztek volna, ha kabátban lépek az uccára. Legalább is feltehető. Rögtön megállapítottam, hogy sokkal melegebb van, mint tegnap, de így ingujiban némiképp elviselhető. A zsiradit csak azért vittem a kezemben, hogy kritikus forró-ságu helyekre érve legyen mivel le-gyezni magam. Végigmentem a Tököl-téren: semmi, még csak észre sem vették a nagy forgalomban, hogy valaki kabát nélkül megy át az aszfalton. Csak a Zrinyi-uccában történt említésre méltó eset. Egy idősebb hölgyvel találkoztam, aki komolyan és feddőleg nézett rám. Egy kissé meg is csóválta a fejét, de azután ment tovább. Egy konflisban viszont ismeretlen férfitársam derűlen rámnézett, a következő pillanatban pedig levette a kabátját. Átszeltem a Városi terezt. Az üzleteken alkudozók felpillantottak és három férfi levette a kabátot. Bementem a borbélyhoz.

— Hol a kabát? — kérdezte a mester.

— Otthon.

— Hát igaz is. Ebben a melegben...

...Egy vendég, aki kabátban borotválkozott, amikor kiment, hóna alá csapta kabátját. Azután átjöttem a városháza elé. A rendőr irgyen igazított egyet vászonzubbonyán. Lát-szott rajta, hogy legjobban szeretne ő is leg-alább így posztolni: ingujiban. Az asszonyok és strandra siető leányok nem csodálkoztak, egyáltalában oly természetes valaminek lát-szott az egész, mint a kétszer-kettő. Semmi aggodalom és huzózkodás tehát aradi férfiak: le a kabáttal! Ennyit mi is megengedhetünk magunknak. Ha tavaly meg tavalyelőtt tollal, szóval, tettel kivívtuk azt, hogy drága höl-gyeink harisnya nélkül járhasanak, az idén egy kissé egoisták is lehetünk. Vesse le min-denki a kabátot. Amint látják, nincs benne sem mi különös, semmi nagy és korszakalkoró, csak éppen jó egy kicsit ebben a hőinkvizíció-ban. És nem is kell hozzá valami sok és vállal-kozó szellem, csak épp egy jó és tiszta ing. Jobb, ha zafír, mint duplín vagy selyem, mert

az nagyon meleg most és kész a „forradalmi” divatújítás, amely ezuttal kivételesen hasz-nos is. Meg kell állapítani, hogy délfen már egy csomó urat láttani kabát nélkül járni. Ezek épp úgy, mint csekélységem, ujtók vol-tak, akik belátták, hogy ebben a hőségben nem lehet kabátban járni és megalapítói lettek egy-ú, egészséges áramlatnak.

Remélem, hogy a nők, akik olykor-olykor azért mégis csak megértének bennünket, kü-lönösen, ha hüvös alkonyon átkaroljuk szelíden őket, most is mellénk állnak és elősegítik, hogy az ujtás diadalra jusson Aradon is. Ta-nácsot nem adok nekik. Ők ugyanis jobban tud-ják, hogy kell győzelemre vinni egy ügyet, mint e kánikulán szürke sorok napkinzott írója

Fóthy Ernő.

Egy aradi leány öngyilkossága.

Tizenháromszor csütörtököt mondott a revolver, mire gázzal megmérgezte magát. — Bn-csulevelében randevut adott kedvesének.

(Arad, július 16.) Megrendítő öngyilkosság történt tegnap délután Aradon a bul. Regele Ferdinand (József főherceg-ut) 6. sz. házban. Egy jobb családból származó leány dobta el magát az életet egyelőre még ki nem derített okok miatt. Déltűn fél négy órakor hangos és kétségbeesett sikoltás hallatszott a ház egyik lakásából. Többen arra siettek, de minden ajtót zárva találtak. Miután a lakók és a ház-mester úgy tudták, hogy a lakás tulajdonosa Oradeára (Váradra) utazott és a lakásban senki sem naradt, azt hit-ték, hogy a sikoltás nem onnan hallatszott. Az esti órákban már el is felejtkeztek a dologról. Késő este fojtó gázszag terjengett a házban. Kutatni kezdtek a gázszag eredete után és így tudták meg, hogy a gáz ugyanannak a la-kásnak bezárt ablakán keresztül szivárog ki, ahonnan déltűn a sikoltást vélték hallani. Megpróbáltak behatolni a lakásba, de kide-rült, hogy az ajtók belülről vannak elrekeszel-ve. A ház-mesternek sikerült a világitó udvaron keresztül bejutni a konyhába. Ainint az abla-kot kinyitotta, kábító gázszag tödült ki. A ház-mester gyorsan kinyitotta az ajtókat és abla-kokat és csak azután fogott a kutatáshoz. A szobákban nem talált senkit, a fürdőszobába nyitott be, hol égett a villany, a gázkályha csoma nyitva volt s előtte leterített szőnyegen Molnár Mária feküdt, mintha aludt volna. Mol-nár Mária huszonegy éves leány, egy főtiszt-viselőnél volt alkalmazva és a rendkívül fö-indulatu, intelligens leányt úgy tekintették mint családtagot.

Molnár Mária halott volt. Azonnal érte-sítették a rendőrséget és néhány perc múlva megjelent a helyszínen Savoiu királyi ügyész, dr. Stauber Andor hatósági orvos, Hara és Markov ügyeletes komisszárok. A rendőro-vosi vizsgálat megállapította, hogy a halál két órával előbb állhatott be. Az asztalon egy re-volvert és három levelet találtak. A hatlövetű forgópisztoly megvizsgálásánál kitűnt, hogy három golyóval volt töltve és a szerencsétlen leány, mielőtt gázzal megmérgezte magát, a revolverrel akart véget vetni életének. Tizen-háromszor csattantotta el a revolver ravaszát, de a fegyver nem sült el. Valószínű, hogy az első öngyilkossági kísérlet annyira kétség-be ejtette az exaltált leányt, hogy sikoltozni kezdett. Akkor hallották a lakók a kétségbe-esett sikoltásokat. Molnár Mária ezután a für-dőszobába ment, szőnyeget terített le, lefeküdt és kinyitotta a gázcsapot. Hanyattfekve, hol-tan találták meg, olyan volt, mintha aludt vol-na. Az egyik levelet a háziasszonyának írta. Nyugodt, szabályos írással, csak ennyit írt:

„Ne haragudjon nagyságos asszony, nem tehettem másként.”

A másik levél szüleinek szólt, de az sem derített világosságot végzetes tettének okára.

„Nem is tudjátok, hogy mennyire szeretlek benneteket. Ezért kell nekem meghalni.” Írta Molnár Mária. A harmadik levél még rejtélye-sebb. „Kedves Marci — írja — váriál a szokott

helyen. Még ma akarok veled találkozni, nagyon fontos ügy miatt."

A további orvosi vizsgálat megállapította, hogy a szerencsétlen teremtés öt hónapja állapotos. Valószínű, hogy ez lehet az oka az öngyilkosságnak. Molnár Mária újfalui származású, ma is ott laknak szülei, akik jómódú földbirtokosok. A rejtélyes öngyilkosság ügyében az ügyészség elrendelte a vizsgálatot.

H I R E K.

— Románia és Jugoszlávia is csatlakozott a Kellog-javaslatához. Washingtonból jelentik: Politikai körök szerint Romániát és Jugoszláviát fel fogják hívni arra, hogy csatlakozzanak a Kellog-bekejavaslathoz.

— A cseh pénzügyminiszter lemondott. Prágából jelentik: A Pravo Lidu szerint Englisch pénzügyminiszter lemondott.

— A Bremen hőseit ünneplik Bécsben. Bécsből jelentik: Nagy ünnepségekkel fogadták Bécsben az óceánrepülő Köhl kapitányt és társait, a Bremen hős pilótáit. A fogadtatás alkalmával Köhl beszédet mondott és Németországról beszélt, amelyhez Ausztria egykor tartozni fog.

— Gajda tábornok megszökött a hitelezői elől. Prágából jelentik: A lapok szerint Gajda tábornok hitelezői elől külföldre szökött. Nem tartják azonban kizártnak, hogy a tábornok maga terjeszti szökésének hírét és ma is Prágában bujkál.

— Egy asszony megharapta Venizelos kezét. Athénből jelentik: Venizelos tegnap koruteson volt Korintos vidékén. Egyik községben, amikor beszédbe akart kezdeni, egy asszony kérte, hogy megcsókolhassa. Venizelos kezét nyújtotta, mire az asszony beleharapott. Venizelos kívánságára a letartóztatott asszonyt szabadon bocsátották.

— Robu János dr. Bucurestibe utazik. Robu János dr. interimár bizottsági elnök holnap délután Bucurestibe utazik, ahol Aradváros 1928. évi költségvetésének jóváhagyását és a város tisztviselők különböző ügyeit: fabeszerzést, se gelyt és előléptetést intéz el. Robu János dr. körülbelül e hét végén tér csak haza. Távolléte alatt Mihulin Miklós helyettesíti.

— A városi anyakönyvvezető betegszabadságon. Sperneac János, Aradváros anyakönyvvezetője, súlyosan megbetegedett. Az anyakönyvvezető, akinek előrehaladott szivbaja van, három havi betegszabadságot kapott ma a város vezetőségétől, hogy megfelelő módon kezeltesse magát. Helyettese Stefanut Sabin városi főjegyző lett.

Legfinomabb cipők WEINBERGER-nél

— Csehországban nem nosztrifikálják a magyar diplomákat. Prágából jelentik: Az iskolaügyi miniszter rendeletben felhívja az összes főiskolákat, hogy nem nosztrifikálják a magyar főiskolákban végzett növendékek diplomáit. A miniszter azzal indokolja rendeletét, hogy a magyar iskolák növendégeit irredenta propaganda céljából küldik a felvidékre. Valójában a rendelet a kulturális kapcsolatok megszokását célozza Magyarország és az elcsatolt magyar lakta területek között.

— Kifosztottak egy kabint a Neptunban. Ma délelőtt páratlan vakmerőséggel végrehajtott lopás történt az aradi Neptun-fürdőben. Rosenberg Boriska, Rosenberg Artur aradi nagyvállalkozó leányának kabinjába betörtök és onnan elvitték az összes ruhaneműket. Amikor Rosenberg Boriska fel akart öltözni, megdöbbenve látta, hogy kabinja teljesen üres. Azonnal jelentést tett a Neptunban posztoló rendőröknek, de a vakmerő kabintolvajnak már nyoma veszett. A tolvajlás, amely napról napra gyakrabban és vakmerőbben ismétlődik meg, általános megdöbbenést keltett a fürdő vendégei között.

— Állir két aradmegyei kolera-megbetegedésről. Ma délelőtt jelentették az aradi városi főorvosi hivatalnak, hogy Otlacán két kolera-megbetegedés történt. A hír természetesen óriási feltűnést keltett. Érdeklődünk a megyei prefekturán, amely azonnal érintkezésbe lépett a község előljáróságával és azt az értesülést kapta, hogy a községben semmiféle ragályos betegség nincs.

— Poloskát Lovas Irt Str. Oituz (Més-u.) 111.

— Három napi fogház egy revolveres merényletért. Budapestről táviratozzák: Emlékeztetés még az a féltékenységi tragédia, ami februárban az Eskü-uti Modern kávéházban történt. Müller Bodóné, nvugalmazott százados felesége, féltékenységből rálőtt egy tizenhat éves varróleányra. Az ügyészség szándékos emberölés címén emelt vádat Müllerné ellen. A mai tárgyaláson Müllerné nyugodtan előadta a dráma részleteit és kijelentette, hogy nem volt szándékában büntényt elkövetni. Három napi fogházra ítélték.

— Öngyilkosság. Poenar Pavel ötven esztendősen gáji napszámos ma reggel felakasztotta magát. Mire tettét észrevették, kiszemvedeti. A vizsgálat megállapította, hogy az öngyilkosságot gyógyíthatatlan betegsége miatt követte el.

— Beomlott egy franciaországi alagút. Párisból jelentik: Chamberinál összeomlott egy alagút. Két munkás meghalt, a bennrekedt emberek részére pedig csövön vezeték be a levegőt.

— Legújabb regények Kerpel könyvtárában.

— Vasúti katasztrófa Münchenben. Münchenből jelentik: A főpályaudvaron tegnap a személyvonatba beleszaladt hátulról egy sportvonat, amelynek mozdonyából szikrák repültek és felgyújtották a személyvonat két utolsó kocsiját. A tűzoltóság többórnyi munka után eloltotta a tüzet. Eddig tíz halottat húztak ki a romok alól.

Aradi iparos-küldöttség Barabás Bélánál.

A deputáció arra kérte a Magyar Párt elnökét, hogy a tanácsválasztási jelölőlistán Reinhart Gyula képviselje a város iparosait.

(Arad, július 16.) Ma délelőtt Czeiler István aradi asztalosárugyáros és dr. Gabos Jenő ügyvéd vezetésével negyven tagú iparosküldöttség kereste fel dr. Barabás Bélát az aradmegyei Magyar Párt elnökét. Czeiler István kétezer aradi iparos ama kívánságát fejezte ki, hogy a közeledő választásokra a magyar párt ismét jelöltje Reinhart Gyulát, aki elnöke az Iparosok Hitelszövetkezetének, az Iparosotthonnak és az Ipartestületek országos szövetkezetének.

— Reinhart Gyula — folytatta Czeiler — hivatva van arra, hogy az aradi iparosság érdekeit képviselje a tanácsban.

Továbbá arra kérte dr. Barabást, hogy

— Ford és Edison támogatják Hoover jelöltségét. Newyorkból jelentik: Vasárnap Hoover miniszter, az új elnökjelölt, befejezte miniszteri működését és a nyugati államokba ment, hogy személyesen irányítsa a választási harcot. Jelöltségét Ford és Edison támogatják.

— Eltűntek két furfangos postarablót. Budapestről táviratozzák: Néhány hónappal ezelőtt Lovrics János és Holló Jenő rovottmul-tuak feladattak a maguk címére két pengőt a postán. Felfegyverkezve várták kültek lakásukban a postást. Amikor megérkezett, letapták és elakarták rabolni a nála lévő pénzt. A segélykiáltásra többen elősiettek és a rablókat lefogták. Ma ítékezett felettük a törvényszék. Lovricsot harmadévi évi fegyházra és Hollót három évi fegyházra ítélték.

— Gramofon-lemez újdonságok Kerpelnél.

— Botrányos családi manőver a Banca Timisiana és a Sváb Központi Bank ellen, ki áll a Bistra-fapanamája mögött? Gyárfás Elemér tolvajt kiált. Az erdélyi Sterneek nem örökölnék az angol milliókiból. A Romcomit-Temesi Agrár ügye a bíróság előtt. Lengyel Irén megvált az aradi társulattól és más szenzációs cikkek olvashatók az Erdélyi Futár friss számában. Szőgyéni Kiss Endre lapja Kolozsvárott jelenik meg, de az egész országban kapható az Erdély Futár. Ára 15 lej.

— Kik kaptak építkezési engedélyt Aradon. Aradváros mérnöki hivatala erős tempóban folytatja az egyes munkálatok végrehajtását, miután teljesen ki akarja használni a munkálatok elvégzéséhez rendkívül kedvező nyarat. A kövezések és aszfaltozások a legrövidebb időn belül befejeződnek és ezzel jókora lépéssel haladt előre a város uccáinak teljes rendbehozatala, amire különösen az autbuszforgalom kiterjesztésénél lesz szükség. A városi munkálatokkal kapcsolatosan Vulpe József, a mérnöki szolgálat ellenőrzésével megbízott interimár bizottsági tag, egyidejűleg

AEROXON

OH EZ A LÉGY
SZEMTELEN.
ÖSSZECSIPKED SZÜNTELEN
VÉDEKEZZ AZ
"AEROXON"
NAL,
ALHATSZ
SZÉPEN
NYUGA-
LOMMAL

LEGYFÖGŐ

Vezérképviselő: Schütz Arnold, Timisoara I.

Reinhart Gyulát ugyanabban a rangsorban vegyük fel a választási listán, mint a legutóbbi választások alatt jelölve volt. Dr. Barabás kijelentette, hogy maga részéről feltétlenül támogatja az iparosság kívánságát, a jelölésekről azonban a jövő héten tartandó intézőbizottsági ülés fog dönteni. Az iparosküldöttség vezetője ezután hangoztatta, hogy az aradi iparosság feltétlenül ragaszkodik Reinhart Gyulához s kérte dr. Barabást, hogy az intézőbizottsági ülésen, miután az iparosok követelését terjessze elő Reinhart jelölését. Dr. Barabás Béla megnyugtató válasza után a küldöttség eltávozott.

az irányban is intézkedett, hogy a folyamatban levő építkezési kérvények szintén sürgős döntést nyerjenek. Ma délelőtt egész sereg építkezési engedélyt adtak ki. Engedélyt kaptak a következők: Horváth Mihály, Ratiu 3., Tóth Albert Brezoianu 107., Papus János Oituz 80., Molnár István Sft. Ilie 75., Eszényi András Ratiu 81., Szép Albert Ratiu 83., Juhász István Zorilor 4., Cukorgár Ureche 47, Horváth János Caramidelor 4, Steingasser János Trandafirilor 2, Vass Viktória Nicu Stegele 2., Todorean Lukrécia Pioneerilor 72, Peievári Márton Brancoveanu 123, Heredi György Crisulul 3., Horváth Sándorné A. Vlaicu 15., Lenka Albert Basarab Voda 58., Kolozs Gligorie Targului 19., Kovács István Veche 14., Gross József Ilie 81., Staucher János Ilie 61., Devis Gyula Calarasilor 8., Vaican Ionel Ciordas 32., Theisz Jánosné Lataru 3., Tauber János Birnintei 4., Pacurar Ilie Grivitei 4. A felsoroltak már megkezdhetik a holnapi nap folyamán építkezésüket.

— Műsoros előadás az aradi ügyészség fogházában. Jól sikerült műsoros előadást rendeztek tegnap délután az aradi ügyészségi fogház lakói szórakoztatására. Az előadás különös érdekessége volt, hogy a hatalmas műsor egyes számainak a foglyok közül kiválogatott szereplők adták elő, valóban ügyes rátermettséggel. Az előadáson — amelyet a fogház erre az alkalomra átalakított tágas nagytermében tartottak, — nagyszámu meghívott közönség is megjelent, amely lelkesen megtapsolta a szánandó sorsu foglyok igyekezetét. Különösen nagy tetszést váltott ki a rab-kórus több énekszáma, amelyet E. I. fogoly tanított be, aki egyszersmind a rendezést is ellátta. Alexandrescu fogházigazgató valóban erkölcsnemesítő munkát végez hasonló előadások bevezetésével.

— A budapesti Keleti Akadémia volt hallgatói Szövetségének szervező bizottsága felkéri az Akadémia volt hallgatóit, sziveskedjenek címüket dr. Kovács Jenő szerkesztővel (Bucuresti. Calea Grivitei 119.) közölni.

Közgazdaság.

Zürichben 3.17.50, Párisban 15.60 a lej.

Helyi valutaárak. (Július hó 16.)
Kifizetések: Berlin 39.37, Newyork 164.50, London 802.50, Páris 6.48, Milánó 8.68, Prága 4.88.50, Budapest 28.77, Zágráb 2.90, Bécs 23.21, Zürich 31.75. — **Áru:** Márka 39, dollár 167, angol font 800, francia frank 6.60, olasz líra 8.80, cseh korona 4.85, pengő 28.80, dinár 2.85, osztrák schilling 23.35, svájci frank 31. — **Pénz:** Márka 38.50, dollár 163.50, angol font 795, francia frank 6.40, olasz líra 8.60, cseh korona 4.80, pengő 28.60, dinár 2.80, osztrák schilling 23.10, svájci frank 30.50. —

Zürichi tőzsdenyitás. (Július hó 16.)
 Berlin 123.67.50, Amsterdam 209, Newyork 519.40, London 2525.25, Páris 20.32, Milánó 27.21, Prága 15.39.50, Budapest 90.50, Belgrád 9.13, Bucuresti 3.17, Varsó 58.17.50, Bécs 73.25.

Zürichi tőzsdenyitás. (Július hó 16.)
 Berlin 123.75, Amsterdam 208.97.50, Newyork 519.47.50, London 2525.37.50, Páris 20.32.50, Milánó 27.21, Prága 15.39.25, Budapest 90.54.25, Belgrád 9.13, Bucuresti 3.17.50, Varsó 58.17.50, Bécs 73.27.50.

Bucuresti-i tőzsdezárlat. (Július hó 16.)
Devizák: Páris 6.44.50, Berlin 39.20, London 799.25, Newyork 164.20, Milano 8.62, Zürich 31.70, Prága 4.88, Bécs 23.22, Budapest 28.63. — **Valuták:** Napoleon 6.40, márka 39.50, léva 1.20, török líra 0.84, angol font 796, francia frank 6.50, svájci frank 31.90, olasz líra 8.70, drachma 2.20, dinár 2.92, dollár 163, lengyel zloty 18.80, osztrák schilling 23.40, pengő 28.90, cseh korona 4.92.

= Az Egyesült bank csődjét feloldó határozat holnap érkezik Aradra. A timisoarai tábla csődtanácsának az aradi Egyesült-Bank R. T. csődügyében hozott megsemmisítő határozatának leérkezését — mint jeleztük — mára várták. Ma délután távirati értesítés érkezett dr. László Lipót, a felszámoló-bizottság jogi képviselőjének címére, akivel tudatták, hogy a csődöt feloldó végzést a mai napon postára tették és az valószínűleg holnap délelőtt már meg is érkezik Aradra. Ebben az esetben a felszámoló-bizottság valószínűleg már a holnapi nap folyamán átveszi az ügyek továbbvitelét Robu János dr. csődtőmegmondóktól.

= A magyar állammal és magyar alattvalókkal szemben fennálló követelések bejelentése. Az Aradi Kereskedelmi és Iparkamara felhívja mindazon kereskedőket és iparosokat, akiknek a magyar állammal, vagy magyar alattvalókkal szemben fennálló követelésük még nincsen rendezve, ezen követelésüket 8 napon belül a Kamarának jelentésük be, amennyiben a kormány segítséget akarják igénybe venni a behajtásokhoz.

Veszett kutya az aradi strandon.

Az „Amerika-strand” fürdőzőit halálos rémületben tartotta tegnap egy a hőségtől megdühödött eb.

(Arad, július 16.) Tegnap este 7 óra tájban az u. n. „Amerika-strand” mellett nagy rémületet keltett a fürdőző közönség között egy veszett kutya. A nagy hőség miatt különben is igen látogatott strandon, amely különösen a pernyárai városrész közönségének kedvelt fürdőzőhelye, tegnap ugyyszólván ember ember hátán hemzsggett s éppen ezért ez az eset igen szomorú következményekkel járhatott volna, ha a veszett ebet idejekorán meg nem fekezik.

Egy külvárosi gazda, láncraverve vezette veszethez-gyanús, hatalmas kutyáját a gyep-ter felé, hogy a kiirtásáról gondoskodjék. Utközben, éppen a strand mellett, a nagy hőség következtében, kitört a kutyán a düh és borzalmasan üvöltve, láncát rághva akart rárohanni gazdájára, aki emberietleni erővel védekezett, de viszont elereszteni sem akarta a láncot, mert akkor az eb a közönség közé rohant volna. Miután löfegyverrel rendelkező egyén nem volt a közelben, végre néhány bátor ember segítségével kimentette a gazdát kritikus helyzetéből és ártalmatlanná tették a könnyen veszélyessé válható veszett kutyát.

Az aradi városi főorvosi hivatal az esettel kapcsolatban és a nagy hőségre való tekintettel a legszigorúbb ebzárlatot rendelte el és nyomtatékosan felszólítja a fürdőző közönséget, ne vigyen kutyát a fürdőbe, mert különben szigorú büntetéssel sújtják.

A kiadóhivatal üzenete.

Hátralékos előfizetőink b. figyelmébe. Előfizetőink között sokan vannak, akik lapelőfizetési tartozásukat, dacára több ízben való fizetési felszólításnak, nem egyenlítették ki. Tekintettel a lapelőállítás horribilis

költségeire, a kiadóhivatal nincs abban a helyzetben, hogy az újságot azoknak, akik nem fizetnek, tovább küldje. Felkérjük tehát hátralékos előfizetőinket, hogy tartozásukat legkésőbb f. hó 20-ig egyenlítsék ki, ellenkező esetben lapunk részükre való küldését beszüntetjük.

Felelős szerkesztő: RÉTHY JÓZSEF

Cenzurat: Prefectura Judetului

NYILTTÉR.

E rovat alatt közlöttékért nem vállalunk felelősséget.

Főtér közepén
 (Minorita templommal szemben)

**nagy üzlet-
helyiség,
aug. hó 1-re kiadó.**

Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Autótulajdonosok figyelmébe!

A nagybecsült autótulajdonos urak szíves tudomására adjuk, hogy autó és traktorjavító üzemünkben vállaljuk minden e szakba vágó munkálatok elvégzését, továbbá speciális rugó készíttést, henger és forgattyú-tengely köszörülést, hegesztéseket a legmegtűnyosabb árakért.

Kocsimosó benzín és olaj állomás
 Szíves pártfogást kér: 10503

Fleischer Testvérek
 A R A D, Str. Russu Ştrianu 15. (Aulion Lajos-ucca).

LITHYNIA

PAPTAMASI ÁSVANYVIZ.
 Vese, hólyag és epe bántalmak leg-
 jobb orvossága
 Képviselet: KARDOS MIKLÓS Arad, Str. Eminescu 36

Feltűnően olcsó alkalmi ház eladások

Volt Szabadság-tér egyik mellékutcájában egy 2-3 szobás lakásos magánház bevezetett vízvezeték és sohne angol felszereléssel, áron alul 320.000 lejért nagyon sürgősen eladó. Ugyanott egy 450.000 lejes parkettás lakásos magánház eladó. A volt Tökölly-tér közelében 3 lakásos magánház benne egy 2 szobás fürdőszobás stb. két 1 szobás, konyhas lakás, 2 lóra istálló, pince és kocsiszin, cementezett udvar áron alul 255.000 lejért eladó. A volt Kasza- és Mihály-u. sarokház közel egy ur magánház házi vízvezetékkel. Ugyanott egy 2 lakásos újabb gazdálkodásra alkalmas, eszlinge ni rollós ház nagyobb szobákkal, üvegezett szárnyas ajtókkal, istálló, kocsiszin, sertéshizlalda, nagy kerttel 260.000 lejért áron alul eladó. Variassy Lajos-uccában több magánházak és üres telkek, omnibusz megállónál, 12-13 méter uccafronttal áron alul nagyon sürgősen eladó. Végül több magán- és jövedelmező bérházak. Aradváros kül- és belváros részén nagyon sürgősen eladók. Legvégül főtéren üzletek, raktárhelyiségek és lakások kiadók. Fenti ingatlanok eladását vagy bérbeadását opció nélkül és szóbeli megbízásokra 24 óra alatt lekötöttem illetve megbízásokat elfogadok és minden igényeket úgy vétel, mint eladásokban ügyfeleimet 24 órán belül tetszésük szerint kiszolgálom. — Kérem ügyfeleimet forduljanak teljes bizalommal ezután is

Ifj. Kovács
 ügynökséghez

Arad, Str. Take Ionescu No. 2. (volt Sárosló és Batthyány-ucca) sarok. 3873

Ingyen szerelem

Bankkölcsonöket

házakra és földekre pengőben 12% kamattal vagy lejben legolcsóbban — hosszabb időre — azonnal folyósíttatok. **Haász Albert** irodája Arad, Str. Eminescu 12, (Deák Ferenc u.)

Makulatura,

tiszta lappeldányok
 csomagolásra,
 5 kgr.-os kötegekben
 kaphatók az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

MUZZSAY JÓZSEF

Arad,
 színházszal
 szemben

Nyári árjegyzéke:

Mosóöltöny ...	Lej 1300	Mosónadrág 1a ...	Lej 430
Covercoat vászonöltöny	1480	Gummikabát ...	840
Divatöltöny lenvászon	1650	Fregoli-kabát ...	2100
Kötött mosóöltöny divatszínben	1950	Gyermek-costum ...	400
Tennisz-nadrág ...	680	Trench-coats 1a ...	2400

Dívatszabóság! Nagy posztóraktár!

a nálam vásárolt kályhákat, **Lőrincz Imre** régi kályhák átrakását, jákályharaktára, Bul. Reg. Fer-dinand 11. (Pollák-ház.) 8757

MINISTERUL JUSTITIEI COMISIUNEA DE NATURALIZARI.

Conform art. 23 din legea privitoare la dobândirea si pierderea nationalităţii române, se publică următoarea cerere de naturalizare, spre stăinta acelor cari ar voi să facă vreo întâmpinare, potrivit dispoziţiunilor art. 23 din zisa lege:

Domnule Ministru!

Subsemnata Maria Szomor, invătoare definitivă de stat în Arad-Gai (oraşul Arad) Str. Fântanei No. 13., născută în comuna Rovine jud. Arad, la anul 1894, cu respect vă rog să binevoiţi a-mi acorda calitatea de cetăţeană română. Până în prezent nu mi s'a acordat cetăţenia pe motivul că şotul meu, fost funcţionar în Arad, s'a refugiat în Ungaria, de unde nu s'a mai reintors. Acum însă devinind liberă prin divorţ, am dreptul să cer cetăţenia statului român. Alătur cior acte.

Cu adanc respect

Maria Szomor,
 invătoare definitivă de stat
 în Arad-Gai.

Dos. No. 228-928.

3870

„AMERIKA“

Haláleseti biztosító intézet

vezérképviselte Arad, Str. Alexandri (Salacz-u. 11/a)

Eddigi tagszám 12.000.

Elfogad haláleseti biztosításokat orvosi vizsgálat nélkül 85 éves életkorig.

Belratkozási díj 1200 Lej.

Halálesetenként hozzájárulás 100 Lej.

Biztosított összeg 100.000 L.

Haláleset után 60 nap alatt fizetjük a biztosított összeget. Ügynököket (férfi és nő) helyben és vidékre magas fixre és jutalékra azonnal felveszünk.

Banca Poporală din Pâncota S. A. = Pankotai Népbank Részvénytársulat

ACTIVA — VAGYON

Contul-Bilanț — Mérleg-számla 1924. Decembrie 31.

PASSIVA — TEHER

Cassa în numărar — Készpénz — — — — —	723181	12	Capital societar — Részvénytőke — — — — —	2500000	—
Cambii — Váltókban jelzálogilag bizt. — — — — —	10817482	50	Fondul de rezervă — Tartalékalap — — — — —	1800828	67
Imprumuturi pe Cont-Curent — Folyószámlai kölcsön	2493980	—	Fondul special de rezervă — Külön tartalék — — — — —	850000	—
Imprumut hipotecar — Jelzálog kölcsönökben — — — — —	6187	—	Depuneri — Betét — — — — —	5974159	10
Efecte proprii — Értékpapírokban — — — — —	292906	—	Deposits — Letéteményezők — — — — —	1500	—
Casa institutului — Intézeti ház — — — — —	10000	—	Cautiunea functionarilor — Tiszt bíztosíték — — — — —	124000	—
Deposits — Letétekben — — — — —	185500	—	Dividenda neridicate — Fel nem vett osztalék — — — — —	48180	—
Inventar descript — Letár leírva — — — — —	—	—	Contributie după interese de Depuneri — Betét — — — — —	—	—
Pretensiuni în Cont-Curent — Folyószámlai köv. — — — — —	19951	15	kamatadó — — — — —	42117	11
Interese de reescont plătite anticipativ — Előre fizetett visszeszámlítási kamatok — — — — —	63477	80	Imprumut în Cont-Curent — Folyószámlai tartozások	163368	—
			Interese transitoare — Átmeneti kamatok — — — — —	291426	50
			Cambii reescontate — Visszeszámlított váltók — — — — —	2645000	—
			Profit transpus din anul 1923. — Nyereség áthozat 1923. évről — — — — —	8228'48	—
			Profit net de anul 1924. — 1924. évi tiszta nyereség	909812'70	912041'18
					14562565'86
	14562565	56			

Pâncota, 1924. decembrie 31.

Vörös István, m. p.
director executiv — ügyv. igazgató.

Schmidt Ferencné, m. p.
cassier — pénztárnok.

Lam examinat și l-am aflat în ordine. — Megvizsgáltuk és rendben találtuk.

Directiunea — Az Igazgatóság:
Rakusán Károly, m. p. Görtlich Ágoston, m. p.
Schmidt Ferenc, m. p. Palkó Lázár, m. p.
Dimitrescu Aurel, m. p.

Comitetul de supraveghere — A felügyelő-bizottság:
Schweitzer Zsigmond, m. p. Messzer Ármán, m. p.
Kleindl Jakab, m. p.

RAPORTUL COMITETULUI DE SUPRAVEGHERE.

FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁGI JELENTÉS.

Tisztelt közgyűlés!

Conform obligamentelor noastre din § 195. a legii comerciale precum și a celor impuse prin statutele institutului avem onoare a Vă prezenta după cum urmează raportul nostru de pe anul expirat 1924.

La decursul anului 1924. am controlat sistematic mersul afacerilor institutului nostru am examinat minuțios contabilitatea toate computurile și încheierile lunare aflând în toate ordine exemplară.

Bilanțul de încheiere din 31. decembrie 1924. al institutului nostru l-am examinat din poziție în poziție cu care ocaziune ne-am convins, că toate pozițiile cuprinse în acest bilanț corespund pe deplin adevărului și că profitul net din contul „profit și pierdere” corespunde profitului de fapt realizat.

Prin urmare recomandăm și din partea noastră spre primire propunerea direcțiunea asupra distribuirii profitului de pe anul 1924. de Lei 912.041.18 și Vă rugăm a da atât direcțiunei cât și noiană absoluturii.

Pâncota, la 23. Mai 1925.

Comitetul de supraveghere a Băncii Poporale din Pâncota:

Messzer Ármán, m. p.

Schweitzer Zsigmond, m. p.

Kleindl Jakab, m. p.

A kereskedelmi törvény 195. §-ában és az intézeti alapszabályokban megállapított kötelezettségünknek megfelelőleg van szerencsénk a lefolyt 1924. üzleti évre vonatkozó jelentésünket a következőkben előterjeszteni.

Az 1924. év folyamán társulatunk ügykezelését rendszeresen ellenőriztük a kezelést feltüntető könyvelést és számadásokat valamint a havi zárásokat részletes vizsgálat alá vettük és azokat mindenben helyesen vezetve találtuk.

Intézetünk 1924. évi december hó 31-én felállított „Zármérleg”-et pedig tételről-tételre vizsgáltuk át, mely alkalommal arról győződöttünk meg, hogy az abban felsorolt tételek a valóságnak mindenben megfelelnek valamint hogy a „Veszteség- és nyereség” számla szerint kimutatott tiszta nyeresemény a valósággal elért eredményt képezi.

Ezek után a magunk részéről is elfogadásra ajánljuk az igazgatóságnak 1924. évi Lei 912.041.18 nyereség felosztását és hováfordítása iránti javaslatát s kérjük ugy az igazgatóságnak, valamint a magunk részéről is a felmentvény megadását.

Pâncota, 1925. május hó 23-án.

A Pankotai Népbank Részvény-Társulat Felügyelő-Bizottsága:

Messzer Ármán, s. k.

Schweitzer Zsigmond, s. k.

Kleindl Jakab, s. k.

ACTIVA — VAGYON

Contul-Bilanț — Mérleg-számla 1925. Decembrie 31.

PASSIVA — TEHER

Cassa în numărar — Készpénz — — — — —	503861	76	Capital societar — Részvénytőke — — — — —	2500000	—
Capitaluri elocate la altă bănci — Intézeteknél elhelyezett tőkék — — — — —	63630	15	*Fondul de rezervă — Tartalékalap — — — — —	1546014	81
Cambii cu ipotecar — Váltók jelzálogilag biztositva	5575000	—	*Fondul special de rezervă — Külön tartalék — — — — —	850000	—
Cambii cu giranti și cu altă acoperire — Váltók: Kezések és egyéb biztosítékkal — — — — —	7881345	50	Depuneri — Betét — — — — —	7742864	—
Debituri pe Cont-Curent — Adósok folyószámlán — — — — —	13456845	50	Deposits — Letéteményezők — — — — —	1500	—
Imprumut hipotecar — Jelzálog kölcsönökben — — — — —	2806488	28	Cautiunea functionarilor — Tiszt bíztosíték — — — — —	184000	—
Efecte proprii — Értékpapírokban — — — — —	5937	—	Dividenda neridicate — Fel nem vett osztalék — — — — —	186480	—
Casa institutului — Intézeti ház — — — — —	448806	—	Contributie după interese de Depuneri — Betét — — — — —	—	—
Deposits — Letétekben — — — — —	10000	—	kamatadó — — — — —	73658	95
Inventar deschis — Letár leírva — — — — —	135500	—	Imprumut în Cont-Curent — Folyószámlai tartozások	646680	80
Interese de reescont plătite anticipativ — Előre fizetett visszeszámlítási kamatok — — — — —	85246	50	Interese transitoare — Átmeneti kamatok — — — — —	876590	44
			Cambii reescontate — Visszeszámlított váltók — — — — —	8030000	—
			Profit transpus din anul 1924. Nyereségáthozat 1924. évről — — — — —	7088	—
			Profit net de anul 1925. — 1925. évi tiszta nyereség	970935'69	978073'69
	17515810	19			17515810'19

*Fondurile de rezervă se urmă cu dotatiunea din anul acesta la Lei 1.950.000. Tartalékalapjaink az ideai dotációval Lei 1.950.000-re emelkednek.

Pâncota, 1925. decembrie 31.

Vörös István, m. p.
director executiv — ügyv. igazgató.

Schmidt Ferencné, m. p.
cassier — pénztárnok.

Lam examinat și l-am aflat în ordine. — Megvizsgáltuk és rendben találtuk.

Directiunea — Az Igazgatóság:
Rakusán Károly, m. p. Görtlich Ágoston, m. p.
Palkó Lázár, m. p. Schmidt Ferenc, m. p.
Dimitrescu Aurel, m. p. Dr. Werner Miklós, m. p.

Comitetul de supraveghere — A felügyelő-bizottság:
Schweitzer Zsigmond, m. p. Messzer Ármán, m. p.
Filip Lenca, m. p. Kleindl Jakab, m. p.

RAPORTUL COMITETULUI DE SUPRAVEGHERE.

Onorată Adunare Generală!

Conform obligamentelor noastre din § 195. a legii comerciale precum și a celor impuse prin statutele institutului avem onoare a Vă prezenta după cum urmează raportul nostru de pe anul expirat 1925.

La decursul anului 1925. am controlat sistematic mersul afacerilor institutului nostru am examinat minuțios contabilitatea toate computurile și încheierile lunare aflând în toate ordine exemplară.

Bilanțul de încheiere din 31. decembrie 1925. al institutului nostru l-am examinat din poziție în poziție cu care ocaziune ne-am convins, că toate pozițiile cuprinse în acest bilanț corespund pe deplin adevărului și că profitul net din contul „profit și pierdere” corespunde profitului de fapt realizat.

Prin urmare recomandăm și din partea noastră spre primire propunerea direcțiunea asupra distribuirii profitului de pe anul 1925. de Lei 978.073.69 și Vă rugăm a da atât direcțiunei cât și noiană absoluturii.

Pâncota, la 2. Aprilie 1926.

Comitetul de supraveghere a Băncii Poporale din Pâncota:

Messzer Ármán, m. p.

Kleindl Jakab, m. p.

Schweitzer Zsigmond, m. p.

Filip Lenca, m. p.

FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁGI JELENTÉS.

Tisztelt közgyűlés!

A kereskedelmi törvény 195. §-ában és az intézeti alapszabályokban megállapított kötelezettségünknek megfelelőleg van szerencsénk a lefolyt 1925. üzleti évre vonatkozó jelentésünket a következőkben előterjeszteni.

Az 1925. év folyamán társulatunk ügykezelését rendszeresen ellenőriztük a kezelést feltüntető könyvelést és számadásokat valamint a havi zárásokat részletes vizsgálat alá vettük és azokat mindenben helyesen vezetve találtuk.

Intézetünk 1925. évi decembre hó 31-én felállított „Zármérleg”-et pedig tételről-tételre vizsgáltuk át, mely alkalommal arról győződöttünk meg, hogy az abban felsorolt tételek a valóságnak mindenben megfelelnek valamint hogy a „Veszteség- és nyereség” számla szerint kimutatott tiszta nyeresemény a valósággal elért eredményt képezi.

Ezek után a magunk részéről is elfogadásra ajánljuk az igazgatóságnak 1925. évi Lei 978.073.69 nyereség felosztását és hováfordítása iránti javaslatát s kérjük ugy az igazgatóságnak, valamint a magunk részéről is a felmentvény megadását.

Pâncota, 1926. április hó 2-án.

A Pankotai Népbank Részvény-Társulat Felügyelő-Bizottsága:

Messzer Ármán, s. k.

Kleindl Jakab, s. k.

Schweitzer Zsigmond, s. k.

Filip Lenca, m. p.

Mélyen leszállított árak!

Nyári selyem, grenadin és vászon ruhákban

Mélyen leszállított árak!

Pongyolák ... 250.— lejtől
Vászonruhák ... 350.— lejtől

Iuliu PLESZ Gyula cégnél, Arad

Grenadin ruhák 500.— lejtől
Selyem ruhák ... 1500.— lejtől

Kérem a címre figyelni!

központi női felöltő és ruhagyárháza, a színház hátsó bejáratával szemben.

Kérem a címre figyelni!

Sürgősen keresek bérházakat megvételre megbízóim részére. HERZOG, Str. B. atanu (Weitzer-u.) 17

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DUÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szö hétköznapi 4. vasárnap 8 Lei, vastagabb betűvel 8. illetve 10 Lei. A legkisebb hirdetés ára 10 szöke hétköznapi 40. vasárnap 80 Lei. A vastagabb betűvel ki- vánt szavak aláhúzódnak. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Hirdetéseket délután 5 óráig veszünk fel. Csak válaszlevelezzel ellátott kérdésekre válaszolunk. Ajánlatok, levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a Ki- adóhivatal adja meg.

LEVELEZÉS.

CSINOS, fiatal barna leány magános ur ismeretséget keresi. Választ „Tartós barátság” jelígre az Aradi Közlöny ki- adójába kér. 3862

GARZON, uriember megismerkedne ita- lal hölgyvel. Levelet „Nyári barátság” jelígre az Aradi Közlöny kiadójába. 3867

ALKALMAZÁS.

MECHANIKUS tanoncok 16 fizetéssel fel- vétetnek. Szeftu írógépvállalat, főpostá- val szemben. 3852

ÜGYES, MEGBIZHATÓ KIFUTÓ LEÁNYT 16 bizonyítvánnyal felvesz. Sal- góné bizományi üzlete Str. Horia 1. Neu- man-palota. 1000

MINDENES, perfekt szakácsnő Irendü bizonyítványokkal, gyermektelen, házas- párhoz azonnal felvétetik. Vas Antal, Bulv. Carol 55., udvar. III. em. 3869

SZAKÁCSNÓ VIDÉKRE 16 bizonyít- vánnal azonnalra felvétetik. — Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 2000

VARRÓLÁNYOK állandó angol munkára felvétetnek Plesz Gyula cégnél Arad. 3868

SZORGALMAS nő bejárónőnek ajánl- kozik. Cimeket az Aradi Közlöny kiadó- jába kér. 3871

KEZDŐ írodakisasszonyt, ki a gépírás- ban jártas, alkalmazok. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 3872

VÉTEL ÉS ELADÁS.

ÜRES ládák eladók. Oscar Wiener Arad, Bulev. Reg. Ferdinand 37. 3868

VALÓDI nagy keleti perzsaszőnyeg, kottatartó, szalon garnitúra, jég szek- rény, üveg szerviz eladó. Ugyanott ele- gánsan burorozott szoba, fűrdőszoba használatlalt esetleg teljes ellátással ki- adó. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 3866

NAGY EBÉDLŐ PERZSASZŐNYEG, hajtány, meiszoni kandalló, zongorák, pianino, cimbalom, szalonok, ebédlő, hálók, antik sehal, különböző szőnyegek, tükrök, bronztárgyak, márkás porcellá- nok, zsolnai majolikák, intarziás fali vit- rin, antik komódok, börgarnitúra, antik órák, íróasztalok, székek, asztalok, foto- lok, Jókai összes művei, antik ágyak stb. eladók. Salgóné bizományi üzlet Str. Horia 1. (Széchenyi-utca) Neuman-palota. 1000

TIZEDES mérleg súlyokkal, állványok, írodafal eladó esetleg helyiséggel együtt átadó. Str. Consistoriului 11. Kohn-ház. 10504

SZOBAVENTILLÁTOROT keresek meg- vételre. Dr. Weil, Str. Eminescu (Deák Ferenc) 4. 3864

ANTIKA ÉS MODERN bútorokat, műtár- gyakat, antik poharakat, márkás porcel- lánokat, antik sálakat, használt bútoro- kat, szőnyegeket, szervizeket, férfi ru- hákat, fehérneműket stb. bizományi há- veszek azok magas árban való gyors eladásáról gondoskodom. Salgóné. Str. Horia (Széchenyi-u.) Neuman palota.

ÚJ pisztolygép formákkal, eladó „To- ledor” volt Deák Ferenc-utca, 3. udvar- ban. 3806

MERINOI BIRKA 350 darab részletek- ben is eladó. Bogdánffy gazdaság, Tal- pas. 3813

MACULATURA PAPIR 5 kgros csoma- gokban kapható az Aradi Közlöny kiadó- hivatalában. 500

6 drb. különböző nagyságu per- zsa összekötő szőnyeg

olesón eladó. 10504

Welsz Armin P. Avram Iancu (Szabadság-ú) 18

Tűzifa! Épületfa!

Műbutorasztalosfa!

Kerítésoszlop! Csorépi!

Elsőrendű minőségben, Állandó nagy rakár: 1087

AUFRIEHT fatereskedésben

ARAD, Calea Victoriei 1-2.

Szolid árak! Pontos kiszolgálás!

Villanyüzemű fatereszkészítés és fűtéselőkészítés!

Veszek! Kölesönzők! Becserélek!

Bicikliket, gramofont, lemezt, motorkefépárt, villanygőzt. MOTORICA, Arad, volt Asztalos Sán- dor-utca 12. — Tűzifa üveg és porcellán tárgyak mekezerő ragasztása, külön ragasztó is kapható. SCHWARZ György, Calea Banatului 12. 3282

Kiskereskedők!

Aqvagpipák tucatonként

22 lejért kaphatók.

Csak kiskereskedőknek.

Frisch Hermann cégnél

Arad, zsidótemplom épület.

Bank kölcsönöket

házakra és földekre pengőben 12% kamat- tal, hosszabb időtartamra, valamint lej- kölcsönöket a legkisebb összegektől kezdve legolcsóbban és azonnal folyósítottak.

Bővebbet:

Herzog Sándor

Str. Bratianu 17. (volt Weitzer János-u.)

LAKÁS.

A főtéren

két udvari szobából álló, mű- helynek, szalonnak vagy irodának alkalmas helyiség azonnalra

KIADÓ.

Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 1857

Üzlethelyiség

a város központjában

1928. november 1-re

kiadó.

Cim az „Aradi Közlöny” kiadójában.

Tőkebefektetésre

igen alkalmas két uccára szülő

belvárosi bérház

melyben bármily gyártáshoz megfe- lő helyiség, valamint elfoglalható aká- van. OLCSON ELADÓ. A ház 16%-ot iővedelmez.

Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 10504

SPITZ TESTVÉREK

gabona- és termény nagykereskedők

Arad, Bul. Reg. Marla 9.

(uj Neuman-ház)

Telefon 719.

Vásárol és elad minden- nemű gabonát, terményt, magvakat, szénát.

Elsőrendű malomképviseltek.

Két szoba

fűrdőszobás lakás a belvá- rosban augusztus 1-re kiadó.

Bővebbet Györfly „Mures” irodájában.

Nr. 676—1928.

PUBLICAȚIUNE DE LICITAȚIE.

Aducem la cunoștință publică că in ziua de 25. Iulie 1928. la ora 1 p. m. in biroul subsemnatului notar public din Arad, Str. Alexandri Nr. 3. se vor vinde la licitație publică pe lângă intervenția subsemnatului di- ferite obiecte de valoare și giuvaere in sarcina, rizicul și cheltuiala debi- torului tardiv in plată cu prețul de strigare de 30.807 lej amatorului ca- re va oferi mai mult pe lângă plată in numerar, in caz de lipsă chiar și sub prețul de strigare.

Condițiunile de licitație și obiec- tele cari urmează a-se vinde sunt depuse la subsemnatul notar public unde amatorii le pot vedea zilnic in oarele de birou.

Arad, la 16. Iulie 1928.

Notar public:

Dr. Silviu Păscuțiu, Arad,

Str. Alexandri Nr. 3.